

UNIVERZITA PARDUBICE
Fakulta chemicko-technologická

Aplikace modelu sdílené ekonomiky vybranými podniky v ČR
Diplomová práce

2023

Bc. Kateřina Ptáčková

Univerzita Pardubice
Fakulta chemicko-technologická
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Kateřina Ptáčková**
Osobní číslo: **C21539**
Studijní program: **N0413A050010 Ekonomika a management podniků chemického průmyslu**
Téma práce: **Aplikace modelu sdílené ekonomiky vybranými podniky v ČR**
Zadávací katedra: **Katedra ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu**

Zásady pro vypracování

1. Teoretická východiska sdílené ekonomiky (pojem sdílená ekonomika a pojmy alternativní, subjekty a typy sdílené ekonomiky)
2. Model B2B sdílení (charakteristika alternativních forem)
3. Sdílení v praxi vybraných podniků v ČR (aktuální stav, možnosti, přínosy, omezení a rizika)
4. Shrnutí výsledků a závěr.

Rozsah pracovní zprávy: **50**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. MARICA, Mihaela-Emilia, 2020. Employee sharing: A new type of employment, opportune in a globalized context. *Business Excellence*, 14(1), 1187-1195.
2. MYŠKOVÁ, Renáta a Michal KUBĚNKA, 2019. Information sharing in the context of business cooperation – as a source of competitive advantage. *Journal of International Studies*, 12(3), 169-182.
3. PICHRT, Jan, Radim BOHÁČ a Jakub MORÁVEK (eds.), 2019. *Sdílená ekonomika tři roky poté – závěry a perspektivy*. Praha: Wolters Kluwer ČR.
4. PICHRT, Jan, Radim BOHÁČ a Jakub MORÁVEK (eds.), 2017. *Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?* Praha: Wolters Kluwer ČR.
5. TETŘEVOVÁ, Liběna a Pavla KOLMAŠOVÁ, 2021. Možnosti sdílené ekonomiky z pohledu chemických podniků. *Chemické listy*, 115(5), 280-285.
6. VON WIEDING, Sönke, Frances SPREI, Cecilia HULT, Åsa HULT, Anders ROTH a Martin PERSSON, 2022. Drivers and barriers to business-to-business carsharing for work trips – A case study of Gothenburg, Sweden. *Case Studies on Transport Policy*, 10(4), 2330-2336.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Liběna Tetřevová, Ph.D.**
Katedra ekonomiky a managementu chemického
a potravinářského průmyslu

Datum zadání diplomové práce: **28. února 2023**

Termín odevzdání diplomové práce: **5. května 2023**

L.S.

prof. Ing. Petr Němec, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Vávra, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 28. února 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem Aplikace modelu sdílené ekonomiky vybranými podniky v ČR jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne

Kateřina Ptáčková v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala doc. Ing. Liběně Tetřevové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, za její čas, cenné rady a připomínky. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům společností ABX, s.r.o., Euro Air CZ, s.r.o., AMANN, s.r.o., IZOPOL DVOŘÁK, s.r.o. a Tristone Flowtech Czech Republic, s.r.o. za jejich čas, vstřícnost a ochotu poskytnout potřebné informace. V poslední řadě bych chtěla poděkovat rodině a partnerovi za trpělivost a podporu během zpracování diplomové práce.

ANOTACE

Diplomová práce je zaměřena na sdílenou ekonomiku a na možnosti jejího využití ve vybraných podnicích v České republice. V teoretické části práce je definován pojem sdílená ekonomika a její alternativní pojmy. Dále jsou v práci vymezeny subjekty a typy sdílené ekonomiky. Zvláštní pozornost je pak věnována typu B2B sdílení a jeho jednotlivým formám. Praktická část je věnována prezentaci výsledků výzkumu, který se zaměřuje na možnosti využití sdílené ekonomiky ve vybraných podnicích v České republice a na postoje zástupců podniků k těmto formám sdílení.

KLÍČOVÁ SLOVA

sdílená ekonomika, B2B sdílení, typy sdílené ekonomiky, kolaborativní spotřeba, formy B2B sdílení

TITLE

Application of the sharing economy model by selected companies in the Czech Republic

ANOTATION

The diploma thesis is focused on the sharing economy and the possibilities of its use in selected enterprises in the Czech Republic. In the theoretical part of the thesis, the term sharing economy and its alternative terms are defined. Furthermore, the subjects and types of the sharing economy are defined in the thesis. Special attention is then paid to the type of B2B sharing and its individual forms. The practical part is devoted to the presentation of research results, which focuses on the possibilities of using the sharing economy in selected enterprises in the Czech Republic and on the attitudes of enterprise representatives to these forms of sharing.

KEYWORDS

sharing economy, B2B sharing, types of sharing economy, collaborative consumption, B2B sharing forms

Obsah

Seznam tabulek	8
Seznam obrázků	8
Seznam zkratk	9
Úvod.....	10
1 Teoretická východiska sdílené ekonomiky	12
1.1 Pojem sdílená ekonomika	12
1.2 Alternativní pojmy k pojmu sdílená ekonomika.....	13
1.3 Subjekty sdílené ekonomiky	15
1.4 Typy sdílené ekonomiky	16
2 Model B2B sdílení.....	18
2.1 Sdílení zaměstnanců.....	19
2.2 Sdílení prostor	21
2.3 Sdílení dopravních prostředků	24
2.4 Sdílení dalších forem majetku.....	26
2.5 Sdílení informací a znalostí.....	27
2.6 Sdílení finančních služeb	29
2.7 Sdílení nefinančních služeb.....	31
3 Praktická část.....	33
3.1 Projekt výzkumu	33
3.2 Charakteristika zkoumaných subjektů	34
3.3 Zpracování výzkumu.....	37
3.4 Shrnutí výsledků výzkumu.....	56
Závěr	60
Seznam literatury	62
Seznam příloh	70

Seznam tabulek

Tabulka 1 Časový harmonogram výzkumu	34

Seznam obrázků

Obrázek 1 Formy B2B sdílení	18

Seznam zkratek

B2B	business-to-business
B2C	business-to-consumer
B2G	business-to-government
B2U	business-to-university
C2C	consumer-to-consumer
ČR	Česká republika
ERP systém	Enterprise Resource Planning systém
G2G	government-to-government
HR	human resources
IATF	International Automotive Task Force
IT	informační technologie
P2B	peer-to-business
P2P	peer-to-peer
U2B	university-to-business
U2G	university-to-government

Úvod

Sdílená ekonomika se v posledních letech často stává diskutovaným tématem a předmětem řady výzkumů. Důvodem jejího rozšíření do všech oblastí podnikání je rychlý rozvoj digitálních technologií a rozšíření využití internetu. V průběhu času sdílená ekonomika nabyla na popularitě zejména u konečných spotřebitelů v oblastech sdílení dopravních prostředků a ubytovacích kapacit. Nicméně, sdílená ekonomika se také stává stále důležitějším fenoménem v oblasti podnikání a B2B segmentu.

Nicméně, definovat sdílenou ekonomiku není snadné, jelikož dosud neexistuje její ustálená definice. Navíc v průběhu vývoje sdílené ekonomiky vznikla řada dalších pojmových označení jako například spoluspotřebitelství, přístupová ekonomika, ekonomika na vyžádání, ekonomika hejna much či cirkulární ekonomika. Obecně lze sdílenou ekonomiku považovat za nový koncept ekonomiky, který využívá sdílení zdrojů mezi jednotlivci nebo podniky, díky čemuž je umožněno využívat plnou kapacitu sdílených statků a zároveň nabízet příležitosti pro ekonomický růst.

Cílem diplomové práce je zpracovat teoretická východiska modelu sdílené ekonomiky a identifikovat a následně posoudit aplikaci služeb sdílené ekonomiky ve vybraných podnicích působících v České republice. Hlavní cíl diplomové práce je rozdělen do dílčích cílů:

- definovat pojem sdílená ekonomika a alternativní pojmy,
- identifikovat subjekty a typy sdílené ekonomiky,
- specifikovat možné formy B2B sdílení,
- zjistit povědomí a postoje respondentů z vybraných podniků ke sdílené ekonomice,
- identifikovat a posoudit v současnosti využívané a v budoucnosti potenciálně využívané formy sdílení vybranými podniky působícími v České republice.

Diplomová práce je strukturována do dvou částí, teoretické a praktické. V teoretické části je souhrnně představena problematika sdílené ekonomiky. První kapitola se věnuje teoretickým východiskům sdílené ekonomiky. V rámci této kapitoly je nejprve definován pojem sdílená ekonomika a specifikovány alternativní pojmy ke sdílené ekonomice. Součástí této kapitoly je dále charakteristika subjektů a typů sdílené ekonomiky. Druhá kapitola se zaměřuje na identifikaci základních oblastí sdílení na B2B trhu a následnou specifikaci konkrétních forem jednotlivých oblastí. Zmíněny jsou i konkrétní platformy a specifikovány výhody a nevýhody, které se s těmito jednotlivými formami sdílení pojí.

Získané znalosti z teoretické části jsou rozvíjeny pomocí výsledků výzkumu zaměřeného na vybrané podniky působící v České republice. Praktická část diplomové práce vychází z výsledků šetření, jenž bylo realizováno formou řízených rozhovorů se zástupci vybraných podniků. Nejprve se praktická část věnuje charakteristice zkoumaných podniků, následně jsou identifikovány postoje respondentů ke sdílené ekonomice a návazně je pojednáno o alternativních formách sdílení, které jsou aplikovány v těchto podnicích. Na závěr praktické části práce jsou shrnuty výsledky šetření a formulována doporučení.

1 Teoretická východiska sdílené ekonomiky

1.1 Pojem sdílená ekonomika

Sdílená ekonomika (sharing economy) je v posledních letech často skloňovaným pojmem. S rozvojem digitálních technologií a rozšířením internetu oblíbenost tohoto obchodního modelu rychle roste a rozšiřuje se do nejrůznějších oborů podnikání. Jedním z dalších faktorů rychlého rozšíření sdílené ekonomiky byla finanční krize v roce 2007. Lidé začali sdílet své statky s ostatními lidmi, aby si zajistili zdroj finančních prostředků pro udržení dosavadní životní úrovně. Kromě toho krátkodobý přístup k potřebným statkům je za mnohonásobně nižší cenu, než je jejich pořízení a vlastnění (Průšová, 2019, s. 246-247).

Protože se sdílená ekonomika neustále vyvíjí, neexistuje pro ni jednotná **definice**. Existuje tak řada definic, které vytvořili jednotliví autoři nebo instituce zabývající se tímto obchodním modelem.

Botsmanová (2015) definuje sdílenou ekonomiku jako „*ekonomický systém založený na sdílení nevyužívaných aktiv nebo služeb, zdarma nebo za poplatek*“. Dále Botsmanová (2015) vymezuje pět kritérií, které by měla splňovat organizace patřící do sdílené ekonomiky:

- existence a odhalování plně nevyužitých statků, které organizace může poskytovat k dočasnému užívání,
- organizace poskytující tyto statky by měly mít jasnou vizi založenou na zásadách jako je transparentnost, lidskost a autenticita,
- pro poskytovatele by měla být stanovena pravidla pro oceňování jejich nabídky,
- uživatelé by měli mít větší prospěch z krátkodobého užívání statku, než kdyby ho vlastnili,
- podnikání by mělo být založeno na distribuovaných tržištích nebo decentralizovaných sítích vytvářející mezi subjekty vzájemný prospěch, pocit kolektivní odpovědnosti a sounáležitosti.

Podle Vebera a kol. (2016, s. 8) je sdílená ekonomika „*ekonomický model, kdy prostřednictvím technologických platforem se propojují dodavatelé ochotní pronajímat svá aktiva se spotřebiteli, kteří mají zájem o dočasné použití těchto aktiv*“. Veber a kol. (2016, s. 5) dále uvádí, že mnoho uživatelů upřednostňuje krátkodobý přístup ke zboží či službám než jejich vlastnění, neboť to má pro uživatele ekonomickou výhodu.

Podobně sdílenou ekonomiku vymezuje Vácha (2017, s. 108), podle kterého sdílená ekonomika představuje „sdílení skupinových statků různými uživateli, kteří se finančními platbami podílí na jejich financování majitelům“. Propojení uživatelů, majících zájem o krátkodobé využití těchto statků, s poskytovateli je zajištěno přes technologickou platformu.

Jednou z institucí, která definovala sdílenou ekonomiku je Evropská komise (2016), podle které „ekonomika sdílení označuje obchodní modely, v nichž jsou činnosti usnadňovány platformami pro spolupráci, které vytvářejí otevřený trh pro dočasné využívání zboží nebo služeb často poskytovaných soukromými osobami. Ekonomika sdílení zahrnuje tři kategorie aktérů: i) poskytovatele služeb, kteří sdílejí aktiva, zdroje, čas a/nebo dovednosti – může se jednat o soukromé osoby nabízející příležitostně služby (tzv. „peers“, subjekty na stejné úrovni) nebo o poskytovatele služeb jednající v rámci výkonu svého povolání („profesionální poskytovatelé služeb“), ii) jejich uživatele a iii) zprostředkovatele, kteří – prostřednictvím online platformy – propojují poskytovatele s uživateli a usnadňují transakce mezi nimi („platformy pro spolupráci“). Transakce v rámci ekonomiky sdílení obecně nezahrnují změnu vlastnictví a mohou být prováděny pro zisk i neziskově.“.

Podle Úřadu vlády ČR (2017, s. 11) je sdílená ekonomika „ekosystém založený na sdílení lidských a přírodních zdrojů, který zahrnuje vytváření hodnot, produkci, distribuci, obchod a spotřebu zboží a služeb různými lidmi a organizacemi“. Úspěch sdílené ekonomiky přitom spočívá v principu fungování tohoto obchodního modelu, kdy pro mnoho uživatelů je výhodnější dočasný přístup k potřebným statkům než jejich vlastnění. Na druhé straně umožňuje poskytovateli využít nadbytečnou kapacitu jeho statků (Úřad vlády ČR, 2017, s. 11).

1.2 Alternativní pojmy k pojmu sdílená ekonomika

Díky snaze definovat sdílenou ekonomiku, vznikly i další pojmy jako například kolaborativní spotřeba, přístupová ekonomika, ekonomika hejna much nebo cirkulární ekonomika.

Spoluspotřebitelství či kolaborativní spotřeba (collaborative consumption) je podle Botsmanové (2015) „ekonomický model sdílení, výměny, obchodu nebo pronájmu výrobků a služeb, prostřednictvím digitálních platform“. Hůlka (2017, s. 40) uvádí, že spoluspotřebitelství může mít dvě formy, a to spoluspotřebitelství institucionalizované a neinstitucionalizované. Institucionalizované spoluspotřebitelství spočívá ve vytvoření spolku několika fyzických osob za účelem uspokojování potřeb členů spolku. Pokud jedna

osoba vlastní věc, kterou plně nevyužívá nebo ji dočasně nepotřebuje, může ji poskytnout k dočasnému užití jiné osobě, zpravidla za úplatu. Smyslem poskytnutí věci za úplatu není dosažení zisku, ale snížení nákladů poskytovatele. V tomto případě se jedná o neinstitutizované spoluspotřebitelství.

Podle Eckhardta a Bardhiho (2015) není termín sdílená ekonomika dostatečně přesný, protože sdílení se týká spíše sociálních vztahů mezi lidmi, kteří se znají, zatímco **přístupová ekonomika** (access economy) lépe vystihuje ekonomický model, kdy spotřebitelé platí za dočasný přístup ke zdrojům a službám poskytovaným jinými lidmi nebo firmami. V tomto modelu je důležitým prvkem zapojení prostředníka, který umožňuje propojení mezi poskytovateli a spotřebiteli, kteří se navzájem neznají. Spotřebitelé v této ekonomice upřednostňují především svůj užitek a pohodlí před sociálními vztahy s ostatními spotřebiteli nebo poskytovateli.

Ve spojení s pojmem sdílená ekonomika se také můžeme setkat s pojmem **ekonomika na vyžádání** (on-demand economy). Cílem ekonomiky na vyžádání je poskytnutí okamžitého přístupu ke zboží a službám prostřednictvím on-line platform (Cockayne, 2016). Díky okamžitému přístupu k potřebným statkům od okamžiku vyžádání, je tento ekonomický model schopen uspokojit požadavky uživatelů na jednoduchost a rychlost a je také schopen reagovat na měnící se požadavky uživatelů. Počátky ekonomiky na vyžádání byly především v IT službách, později se však rozšířila do nejrůznějších odvětvích ekonomiky, jako je například doprava či streamovací služby (Van der Burg, 2019).

Dalším pojmem, se kterým se v kontextu sdílení můžeme setkat, je pojem **ekonomika hejna much** (swarm economy). Toto pojetí ekonomiky je postaveno na oslabování síly velkých subjektů, čímž se posílí pozice jednotlivce. Ekonomika hejna much je založena na silné decentralizaci a popírání běžných ekonomických modelů. Prostředník ztrácí svou důležitost, jelikož je nahraditelný. Podporuje rozvoj malých e-shopů a lokálních výrobců. Charakteristickými rysy tohoto modelu jsou (Veber a kol., 2016, s. 11):

- obchodník není zapotřebí, protože výrobce dodá zboží přímo zákazníkovi, pro komunikaci mezi oběma stranami slouží on-line platforma,
- tradiční model jednoho zaměstnání ustupuje, lidé mají současně více zaměstnání, jedno pro výdělek a další pro seberealizaci,

- změna v marketingu, spotřebitelé při koupi produktu nehledí tolik na známost a prestiž značky a obrací se na cenové srovnávače a recenze ostatních spotřebitelů, a tím se snižuje dopad reklamy na kupujícího,
- výhradní postavení dopravců a taxislužeb v přepravě slábne, jelikož je možné sdílet dopravní prostředky a za nižší cenu se dostat na cílové místo.

S pojmem sdílená ekonomika dále souvisí pojem **cirkulární ekonomika** (circular economy), jejímž cílem je dosáhnout udržitelného rozvoje, a tím zajistit dobré životní prostředí, ekonomickou prosperitu a sociální spravedlnost pro současné i budoucí generace. Využívá k tomu nahrazení konceptu end-of-life konceptem snižování spotřeby, opětovného využití, recyklace a obnovy materiálu v celém dodavatelském řetězci (Kirchherr, 2017, s. 229). Cirkulární ekonomika je mnohdy používána jako jeden z alternativních pojmů pro sdílenou ekonomiku, především pro možnost opětovného využití produktů. Sdílená ekonomika a cirkulární ekonomika jsou ale spíše dvěma samostatnými ekonomickými systémy, které oba sdílejí koncept udržitelného rozvoje. Zatímco cirkulární ekonomika přispívá k snižování plýtvání zdroji v dodavatelských řetězcích bez toho, aby brzdila ekonomický růst, tak sdílená ekonomika zásadně snižuje množství spotřebního zboží v oběhu a zabývá se společenskými důsledky (Henry a kol., 2021, s. 6-7).

1.3 Subjekty sdílené ekonomiky

Ve sdílené ekonomice působí zpravidla tři základní subjekty, kterými jsou zprostředkovatel provozující on-line platformu, přes kterou poskytovatel nabízí své statky a uživatel, který tyto statky využívá.

Zprostředkovatel je prostředníkem v procesu sdílení, neboť zajišťuje spojení poskytovatele a uživatele zpravidla přes on-line platformu. On-line platforma, někdy také označována jako digitální platforma, vytváří prostor, kde se střetává nabídka s poptávkou subjektů, které se navzájem neznají, což umožňuje sdílení i vně uzavřené skupiny, jako je například rodina či sousedé (Frydrychová, 2017, s. 250). Podle Úřadu vlády ČR (2017, s. 13-14) musí zprostředkovatel splňovat tyto požadavky:

- *„musí permanentně vyhledávat a disponovat dostatečnou kapacitou nabídek sdílení (např. bytů, aut, osob ochotných nabídnout svůj čas),*
- *musí zabezpečit snadnou, rychlou a spolehlivou cestu, jak umožnit vzájemnou komunikaci potenciálních partnerů před a po uzavření kontraktu,*

- *musí být schopen vynutit a zajistit kontrolu kontraktu, zamezit nekalému jednání“.*

Poskytovatel stojí na straně nabídky. Jedná se o osobu vlastníci statky, které nabízí ke sdílení s cílem snížení svých nákladů nebo vzniku příjmu z poskytnutého statku. Poskytovatelem může být soukromá osoba nebo osoba jednající v rámci svého povolání, tou pak může být zaměstnanec nebo podnikatel (Frydrychová, 2017, s. 249).

Na straně poptávky je **uživatel**, který využívá nabízených služeb poskytovatelem, většinou za úplatu. Uživatelem je nejčastěji soukromá osoba, ale může jím být i podnikatel nebo právnická osoba (Frydrychová, 2017, s. 249).

1.4 Typy sdílené ekonomiky

Na sdílenou ekonomiku lze pohlížet z různých hledisek, a to například podle typu platformy či účastníků sdílení.

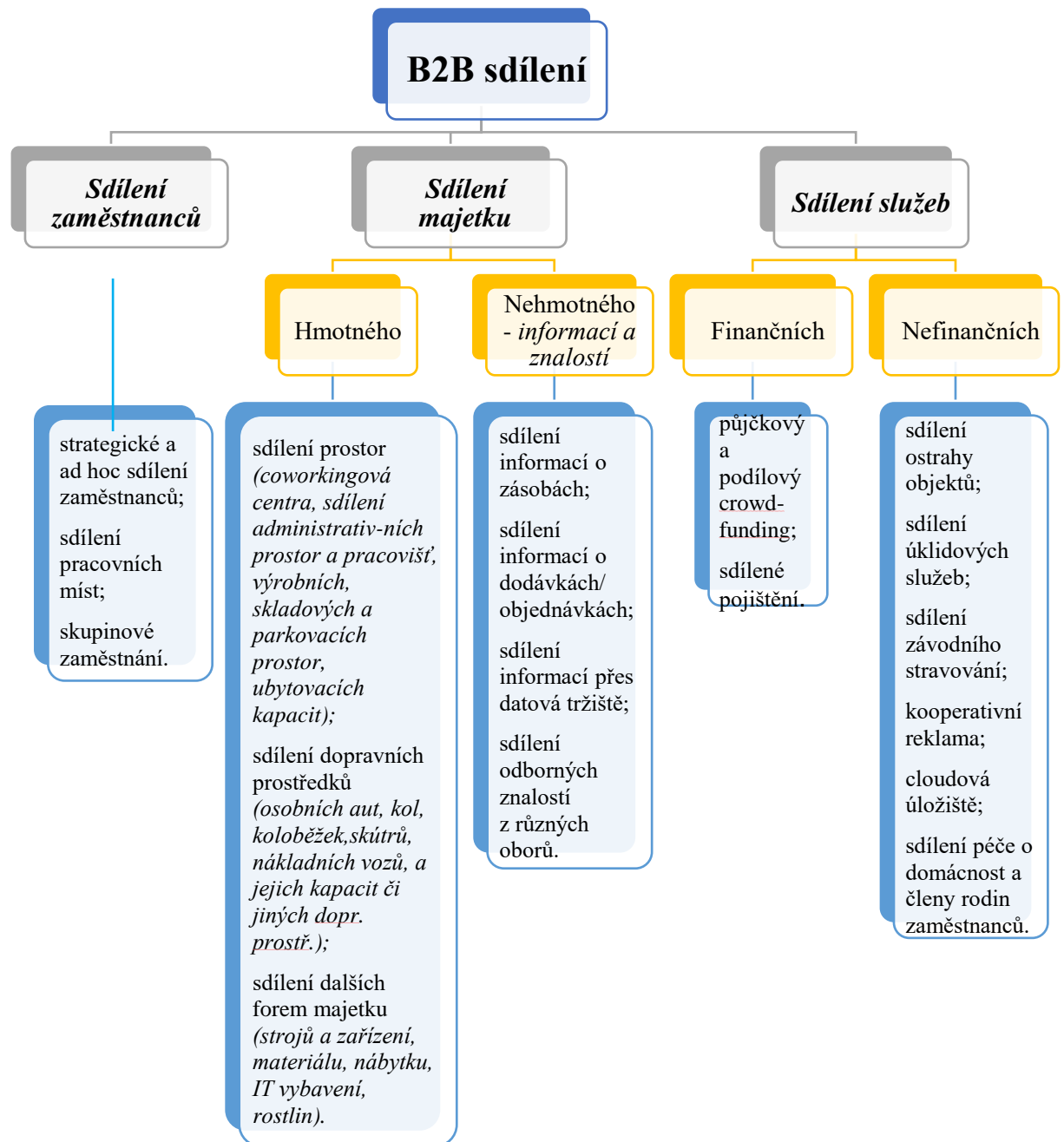
Podle typu platformy aplikovaných při sdílení rozlišujeme kapitálové platformy, pracovní platformy a platformové podniky (Úřad vlády ČR, 2017, s. 16-18). V rámci **kapitálových platform** se sdílí statky, které se nevyužívají nebo není zcela využita jejich kapacita. Sdílením se tedy zvýší využití těchto statků. Příkladem kapitálové platformy může být Airbnb, kdy poskytovatelé nabízejí uživatelům své nevyužité obytné prostory k dočasnému užívání. **Pracovní platformy**, jako je např. Uber, umožňují jednotlivcům využít svůj nadbytečný čas k poskytování služeb jiným uživatelům. Například řidiči mohou nabídnout svůj volný čas a vozidlo pro přepravu osob. **Platformové podniky** se od ostatních tržních subjektů neliší v základním obchodním modelu, ale využívají digitální platformy jako prostředek pro usnadnění komunikace mezi poskytovateli a zákazníky. Platformovými podniky jsou například platformy rohlik.cz nebo Booking.com. (Úřad vlády ČR, 2017, s. 16-18)

Podle účastníků sdílení lze rozlišit zejména peer-to-peer (P2P), business-to-consumer (B2C) a business-to-business (B2B) sdílení. Pojem **peer-to-peer** vznikl v informatice, kde podstatou počítačových sítí peer-to-peer je sdílení dat bez prostředníka (Veber a kol., 2016, s. 10). Stejný princip je pak uplatňován ve sdílené ekonomice v P2P modelu (někdy též označovaném jako C2C – consumer-to-consumer), ve kterém jsou statky sdíleny mezi jednotlivými spotřebiteli a digitální platforma slouží pouze ke spojení spotřebitelů (Úřad vlády ČR, 2017, s. 11). Dalším modelem sdílené ekonomiky je **business-to-consumer**, jenž

je podobný tradičnímu obchodnímu modelu – podniky své výrobky či služby dodávají konečným spotřebitelům. Rozdíl je pouze ve spojení poskytovatele a spotřebitele, kdy v B2C modelu se uskutečňuje prostřednictvím digitální platformy. V poslední době získává na oblíbenosti třetí model ekonomiky sdílení, a to **business-to-business**. Principem tohoto modelu je, že si podnik potřebné statky pronajme od jiného podniku, namísto jejich pořízení (Demary, 2015, s. 6-7). Dalšími typy sdílení jsou podle Tetřevové a kol. (2021, s. 471) **business-to-government** (B2G) sdílení, jedná se o sdílení mezi podniky a státními institucemi, **government-to-government** (G2G) sdílení, které spočívá ve sdílení mezi vládními organizacemi či **business-to-university** (B2U), **university-to-business** (U2B) a **university-to-government** (U2G) sdílení, kdy jsou do modelu sdílené ekonomiky zapojeny vysoké školy.

2 Model B2B sdílení

Předmětem B2B sdílení mezi jednotlivými podniky, jejich skupinami či na vnitropodnikové úrovni mohou být rozličná aktiva. Může se jednat o zaměstnance, hmotný, ale i nehmotný majetek, finanční a nefinanční služby. Alternativní podoby B2B sdílení z pohledu sdílených aktiv jsou patrné z Obrázku 1. V dalším textu je pak pozornost zaměřena na konkrétní potenciální formy B2B sdílení z pohledu uvedených kategorií.

Obrázek 1 Formy B2B sdílení

Zdroj: Upraveno podle (Tetřevová a Kolmašová, 2021, s. 284)

2.1 Sdílení zaměstnanců

Sdílená ekonomika umožnila vývoj nových forem zaměstnání, které podniky mohou využívat. Patří k nim například strategické a ad-hoc sdílení zaměstnanců, sdílení pracovních míst a skupinové zaměstnání.

Kyzlinková a kol. (2019, s. 5) definují **sdílení zaměstnanců** (employee sharing) tak, že „*skupina zaměstnavatelů si společně najme jednoho pracovníka, aby pokryl personální potřeby různých podniků, čímž pracovníkovi vznikne plný pracovní úvazek*“. Podle Eurofondu (2015, s.11) existují dva typy sdílení zaměstnanců: strategické a ad-hoc. **Strategické sdílení zaměstnanců** zahrnuje najímání pracovníků skupinou zaměstnavatelů, kteří poté pracují pro jednotlivé zaměstnavatele. **Ad-hoc sdílení zaměstnanců** se vyskytuje v situaci, kdy zaměstnavatel není schopen poskytnout práci svým zaměstnancům, a proto je pošle pracovat do jiného podniku, ale s původním zaměstnavatelem zůstává zachována pracovní smlouva. Model sdílení zaměstnanců je nejnázem aplikovatelný u profesí vykonávaných na dálku, např. u IT-specialistů, marketingových specialistů, grafiků (Mlýnková, 2017, s. 79). Příkladem platformy umožňující sdílení zaměstnanců je WorkLinks.com.

Hlavním důvodem využívání sdílení zaměstnanců je sdílení nákladů na zaměstnance s ostatními zaměstnavateli. Další výhodou je flexibilní přístup ke specializovaným pracovníkům, které podnik nepotřebuje zaměstnat na plný úvazek (Marica, 2020 s. 1193). Na druhou stranu je zde i riziko pro zaměstnavatele vyplývající z rotace pracovníků mezi podniky, a tím je možné vyzrazení důvěrných informací podniku. Další nevýhodou sdílení zaměstnanců je potřeba neustálé koordinace mezi zaměstnavateli, což může způsobit menší zájem zaměstnavatelů využívat tento typ zaměstnávání. Největší výhodou pro zaměstnance je možnost zaměstnání na plný úvazek, jenž by bez sdílení zaměstnanců nebyl vytvořen. Díky tomu pracovník získá stabilní zaměstnání a mzdu, navíc prací u několika zaměstnavatelů získá více zkušeností a zvýší svoji zaměstnatelnost. Nevýhodou pro zaměstnance je potencionální stres z rotace mezi pracovišti a vyšší intenzity práce (Eurofond, 2016).

Další novou formou zaměstnání je **sdílení pracovního místa** (job sharing), kdy „*zaměstnavatel najímá několik pracovníků, ale obvykle pouze dva, aby společně obsadili jednu pozici na plný úvazek*“ (Eurofound, 2015, s. 31). Tato forma zaměstnání umožňuje zaměstnancům vytvořit si rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, což vede k jejich větší spokojenosti a výkonnosti (Orishede a Ndudi, 2020, s. 98). Sdílené pracovní místo poskytuje i příležitost pro zaměstnance, kteří mohou pracovat pouze na částečný

úvazek, jako jsou osoby se zdravotním postižením či ženy po skončení mateřské dovolené (Eurofound, 2015, s. 31). Na druhé straně existují i nevýhody sdílení pracovního místa, a to organizační a administrativní náročnost a potencionální problémy v komunikaci mezi zaměstnanci sdílející pracovní místo (Orishede a Ndudi, 2020, s. 98). Tato forma zaměstnávání se využívá například u administrativních pracovníků, recepčních či manuálních dělníků (Eurofound, 2015, s. 35).

Sdílení pracovního místa může nabývat tří podob podle rozdělení odpovědností na sdílenou odpovědnost, rozdělenou odpovědnost a nesouvisející odpovědnost. Ve **sdílené odpovědnosti** zaměstnanci na jedné pracovní pozici sdílí všechny odpovědnosti rovným dílem, tudíž jsou zaměnitelní a mohou pokračovat v práci tam, kde skončil druhý zaměstnanec. Při **rozdělené odpovědnosti** mají zaměstnanci rozdělené odpovědnosti podle projektu nebo skupiny klientů a plní si své úkoly samostatně, ale zároveň jsou schopni se vzájemně zastoupit. V případě **nesouvisející odpovědnosti** zaměstnanci pracují ve stejném oddělení, ale vykonávají odlišné úkoly a mají různé odpovědnosti, které spolu nesouvisí, a proto nejsou schopni se vzájemně zastoupit (Orishede a Ndudi, 2020, s. 92).

Podle Porubana (2017, s. 90) **skupinové zaměstnání** (crowd employment) představuje „virtuální outsourcing činností, které podnik původně vykonával vlastními kapacitami, prostřednictvím platform umožňujících propojení velkého počtu zadavatelů zakázek (crowdsources) s neurčitým a neomezeným množstvím dodavatelů služeb za odměnu z celého světa (crowdworkers)“. Nabízené úkoly na platformách mohou být buď jednodušší nevyžadující vysokou kvalifikaci (např. třídění článků, kontrola textu, vytváření databází atd.), nebo složitější vyžadující určité schopnosti vykonavatele zakázky (např. grafický design, navrhování webových stránek, vedení účetnictví apod.). Díky tomu se může zapojit velký počet lidí, a to od začátečníků až po profesionály (Poruban, 2017, s. 90).

Skupinové zaměstnání má své výhody a nevýhody, a to jak pro podnik, tak pro zaměstnance. Výhodou pro podnik je velká kapacita potencionálních zaměstnanců, které nemusí najímat na dlouhodobou spolupráci. Podnik tak v dané době zaměstná jen potřebný počet pracovníků nezbytných ke splnění určitých úkolů. Výhoda pro pracovníky je, že si mohou sami zvolit kdy a kolik pracovních úkolů přijmou, což jim umožňuje vytvořit si rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem. Nevýhodou skupinového zaměstnání je riziko nestálé mzdy a mzdového dumpingu neboli vyplácení nižších mezd, než je v daném odvětví obvyklé. (Jäger a kol., 2019, s. 763)

Podle Jägera a kol. (2019, s. 764) lze skupinové zaměstnání dělit podle platform do čtyř kategorií. Jednotlivé platformy se mezi sebou liší výběrovým procesem vykonavatelů zakázky. První kategorií je **nejlevnější nabídka** (Cheapest Offer), kdy zaměstnavatel zveřejní zakázku s informacemi potřebnými ke splnění pracovního úkolu. Následně se zájemci o tuto zakázku hlásí s nabídkami cen za splnění zakázky. Zájemce s nejnižší nabídkou získá oprávnění ke splnění úkolu, za který poté dostane dohodnutou odměnu. Příkladem platformy využívající tento systém je freelancer.com. Další kategorie **požadavek na kvalitu** (Quality Requirement) je podobná předešlé variantě, liší se pouze v požadavku na minimální kvalifikaci u každé zakázky. Některé platformy po pracovnících požadují prokázání kvalifikace složením online zkoušky, která je za poplatek. Třetí kategorie se nazývá **první nabídka** (First Offer), ve které zaměstnavatel zveřejní nabídku na zakázku s konkrétní odměnou za splnění. První zájemce, který nabídku přijme je oprávněn pracovat na zadaném úkolu. Tento systém využívá například platforma Amazon Mechanical Turk. Poslední kategorie nazývaná **nejlepší kvalita** (Best Quality) umožňuje všem pracovníkům ucházet se o jakoukoliv zakázku s předem určenou odměnou za splnění, kterou získá pracovník s nejlepší kvalifikací. Kvalifikace se určuje například podle hodnocení minulých dokončených zakázek. Oblíbenou platformou v této kategorii je Topcoder, sdružující designéry, vývojáře a programátory.

2.2 Sdílení prostor

Sdílení prostor zahrnuje takové formy sdílení jako jsou coworkingová centra, sdílení administrativních pracovišť, výrobních prostor, skladovacích prostor, parkovacích prostor či míst a sdílení ubytovacích kapacit.

Coworkingová centra poskytují možnost pronajmout si kancelářský prostor (nejčastěji se jedná o open space), který je již vybavený potřebným nábytkem, informačními a komunikačními technologiemi (Kubátová, 2016, s. 146). Určena jsou především pro začínající podniky, které tímto způsobem získají přístup k plně vybaveným kancelářským prostorům za nižší náklady, než by bylo jejich pořízení. Coworkingová centra jsou také určena pro ad-hoc pracovníky nebo pro uživatele, kteří potřebují přístup k pracovním prostorům či podpůrným zařízením, jako jsou zasedací místnosti, jen na omezenou dobu (Seo a Ock, 2016, s. 2). Uživatelé coworkingových center jsou především programátoři, webdesignéři, pracovníci PR a marketingu, novináři a spisovatelé (Vrabec, 2011, s. 4). Oblíbenost coworkingových center se neustále zvyšuje, a proto roste i jejich počet. Vrabec

(2011, s.3) uvádí několik faktorů, které přispívají k rostoucí popularitě coworkingových center:

- nárůst počtu profesí zaměřených na kreativitu, které nepotřebují k výkonu své práce tradiční kancelářské prostředí,
- růst poptávky po marketingových a kreativních službách ze strany malých a středních podniků, ale také korporací,
- využívání outsourcingu pro kreativní a marketingové služby, které mohou být poskytnuty jak velkými profesionálními agenturami, tak i nezávislými pracovníky,
- poskytnutí prostředí, které podporuje kreativitu, motivaci a spolupráci mezi pracovníky a poskytuje stimulaci pro rozvoj dovedností.

Alternativou sdílení prostor je **sdílení administrativního pracoviště** (share-desk). Jedná se o systém, kdy několik zaměstnanců využívá jeden pracovní stůl s potřebným IT a kancelářským vybavením. Sdílení administrativního pracoviště je využíváno zejména u zaměstnanců, kteří příležitostně pracují v kanceláři a u zaměstnanců se zkráceným pracovním úvazkem. Tato forma sdílení je vhodná pro takové profese, jako jsou účetní, obchodní manažeři, softwaroví inženýři apod. Výhodou sdílení pracoviště pro zaměstnavatele je snížení počtu pracovišť. (Frankó, 2022, s. 2)

Sdíleny mohou být i **výrobní prostory**, které podniky dočasně nevyužívají. Může se jednat například o výrobní haly či výrobní dílny menších podniků. To dává příležitost začínajícím podnikatelům využít již vybavené pracoviště bez vynaložení vysokých nákladů. Z oblasti gastronomie lze jako příklad uvést platformy Sdílená kuchyně, Chefstarter a Food Incubator poskytující malým či začínajícím výrobcům potravin plně vybavené profesionální kuchyně. Dalším zajímavým příkladem je společnost JABLUM Czech s.r.o. zabývající se prodejem a pražením kávy, která nabízí sdílenou pražírnu pro malé podniky (JABLUM Czech s.r.o., 2023). Z oblasti řemeslných výrob lze uvést komunitní dílnu Ponk v Praze pro práci se dřevem, kovem, kůží nebo 3D tiskárnou (Ponk, 2019). Další sdílenou dílnu provozuje PrusaLab, která je zaměřena především na 3D tisk, ale nabízí také manuální dílnu či CNC stroje (Prusa Research a.s., 2023). Sdílenou dílnu nabízí i obchod s látkami Materialistic poskytující šicí dílnu vybavenou základním šicím vybavením a šicími stroji, kde také probíhají kurzy šití (Materialistic, 2023).

Předmětem sdílení mohou být i **skladovací prostory**, kdy mohou spolupracovat i konkurenční podniky s cílem snížit náklady. Sdílením skladovacích prostor se sníží náklady

(na skladovací prostory, skladové vybavení a technologie, lidské zdroje) a zvýší se úroveň skladovacích služeb, což má za následek zvýšení efektivity celého dodavatelského řetězce. Sdílení skladů je vhodné i pro malé podniky, které nemají dostatek prostředků na pořízení a provoz vlastních skladovacích prostor a potřebného skladového vybavení a technologie (Jamili a kol., 2022, s. 518). Dalším důvodem pro sdílení skladovacích prostor může být i krátkodobé zvýšení poptávky po určitých produktech (např. během svátků), na které maloobchody nemají dostatečnou kapacitu skladovacích prostor, kdy by nebylo výhodné investovat do rozšíření kapacit, které by poté nebyly plně využity (Feng a kol., 2017, s. 17-18). Příkladem poskytovatelů sdílených skladovacích prostor jsou například platformy NaSklad.cz a SKLADUJ.cz.

Další možností sdílení prostor je **sdílení parkovacích prostor** či míst, kdy několik podniků sdílí společné parkovací prostory. Náklady spojené s provozem parkovacích prostor (náklady na energie, opravy, ostrahu apod.) si pak podniky rozdělí mezi sebou. Po skončení pracovní doby mají podniky možnost poskytovat volná parkovací místa veřejnosti (Tetřevová a Kolmašová, 2021, s. 282). Příkladem platformy poskytující informace o volných parkovacích místech s možností její rezervace nabízí platforma zaparkuju.cz. Dalším zajímavým příkladem je zahraniční platforma Bosch Secure Truck Parking určená pro řidiče nákladních vozidel, kteří hledají bezpečné parkovací místo. Dispečeri nebo přímo sami řidiči si mohou přes platformu rezervovat parkovací místo v souladu s jejich trasou a povinnými odpočinkovými přestávkami. Další výhodou je zabezpečení parkovišť (kamerový systém, osvětlení, oplocení, ostraha), kdy je náklad během přestávky řidiče v bezpečí. Podnik využívající služby platformy pak dostane na konci měsíce fakturu za všechny rezervace (Bosch Service Solutions GmbH, 2022).

Poslední možností sdílení prostor je **sdílení ubytovacích kapacit**. Podniky mohou sdílet zaměstnanecké ubytovny s dalšími podniky nebo mohou využít krátkodobého ubytování pro zaměstnance na služebních cestách prostřednictvím platform jako jsou například Airbnb nebo Booking.com (Tetřevová a Kolmašová, 2021, s. 282). Platforma Booking.com na rozdíl od Airbnb poskytuje speciální nabídky ubytování určené přímo pro služební cesty. Podnik prostřednictvím platformy získá přehled o všech ubytovacích možnostech pro své zaměstnance a může také pomocí platformy spravovat ubytování na služební cesty pro všechny své zaměstnance. (Booking.com, 2022).

2.3 Sdílení dopravních prostředků

Sdílení dopravních prostředků je v dnešní době stále populárnější a je důležitou součástí sdílené ekonomiky. Sdílení dopravních prostředků se rozvíjí nejen v osobní přepravě (sdílení osobních automobilů, spolujízda, sdílení kol, koloběžek a skútrů), ale také v nákladní dopravě (sdílení nákladních automobilů, sdílení kapacit nákladních automobilů).

Sdílení osobních automobilů (carsharing) využívají podniky hlavně pro pracovní cesty zaměstnanců. Provozovatel služby sdílení automobilů vlastní osobní automobily, které poskytuje uživatelům na krátkou dobu. Využívání této služby podnikům uspoří náklady spojené s vlastnictvím firemních automobilů, které nejsou plně využívány nebo náklady na proplácení cestovních nákladů zaměstnancům při využití soukromého automobilu (Von Wieding a kol., 2022, s. 2231). Kromě snížení nákladů přispívá využívání této služby k udržitelnosti. Službu sdílených automobilů nabízí v České republice např. platformy AJO.cz, Autonapůl.cz, Anytime, CAR4WAY, či HoppyGo, jenž jsou zároveň členy Asociace českého carsharingu, mající za cíl podporovat tuto službu.

Další formou sdílení v oblasti autodopravy je **spolujízda** (carpooling). Podstatou spolujízdy je využití volných míst v automobilu pasažéry, kteří mají stejný cíl jako řidič. Spolujízda je předem dohodnuta přes online platformu nebo osobně. Poskytovatel spolujízdy a pasažéři si mezi sebou rozdělí cestovní náklady, a proto tento typ přepravy může být zajímavou alternativou k veřejné dopravě. Navíc využívání spolujízdy přispívá ke snížení množství dopravních prostředků na silnicích a s tím spojeného množství vypuštěných emisí CO₂ (Bruck, 2017, s. 40-41). Tento typ sdílení je oblíbený u zaměstnanců, kdy se skupina zaměstnanců ze stejné lokality domluví na společné jízdě do zaměstnání, případně na cestě ze zaměstnání domů. Spolujízdu lze využít i v případě služebních cest, kdy se několik zaměstnanců potřebuje dopravit do stejné destinace. Platformy zprostředkující spolujízdu v ČR jsou například BlaBlaCar nebo LIFTO.cz. Platforma Uber for Business nabízí podnikům možnost využít jejich služby k pracovním cestám zaměstnanců nebo ke každodennímu dojíždění do zaměstnání a domů automobilem. Podnik přes platformu spravuje, kdo a kdy může tuto službu využívat, platforma poté poskytne výkaz o všech jízdách, které podniku naúčtuje (Uber, 2019).

Kromě sdílených osobních automobilů mohou zaměstnanci využívat k dopravě do zaměstnání také sdílená kola, koloběžky a skútry. Jízdní kola lze využít i k cestám po rozsáhlém areálu podniku. **Sdílená kola** provozují v ČR platformy Nextbike či Rekola. S těmito společnostmi

spolupracuje Pražská integrovaná doprava s cílem nabídnout majitelům předplacené jízdenky s výhodnou kombinací dopravy jízdy na kole s pražskou městskou hromadnou dopravou. Pro uživatele předplacené karty je pak dvakrát denně prvních 15 minut vypůjčení kola zdarma (ROPID, 2023). Platforma Nextbike nabízí své služby podnikům v podobě firemního účtu, pod kterým zaměstnanci využívají sdílených kol. Platforma následně jednou za čtvrt roku pošle podniku fakturu s vyúčtováním všech jízd. Dále nabízí i možnost vytvoření vlastních parkovacích stanic pro sdílená kola přímo u podniku, což zaměstnancům umožní pohodlnou dopravu na sdíleném kole až do podniku (Nextbike, 2023).

Na území Prahy lze využívat **sdílené elektrické skútry** od poskytovatele BeRider, projektu ŠKODA AUTO DigiLab. Na rozdíl od sdílených jízdních kol má používání skútru omezení. Uživateli skútru musí být alespoň 18 let, musí mít platný řidičský průkaz skupiny B, A1, A2 nebo A a při jízdě musí mít uživatel nasazenou helmu, která je v kufru skútru. BeRider nabízí své služby i podnikům, které mohou zajistit svým zaměstnancům další možnost alternativní dopravy do zaměstnání či na schůzky po městě. Platforma také nabízí Skútr školu pro zaměstnance, kde si mohou vyzkoušet jízdu na skútru za dohledu instruktorů (BeRider, 2023).

Sdílenou dopravu podniky využívají i v oblasti nákladní přepravy, kdy sdílí celé nákladní automobily nebo pouze jejich kapacitu. **Sdílení kapacity nákladních automobilů** poskytuje řešení pro situace, kdy není zcela využita kapacita nákladního automobilu, nebo když je vůz zcela prázdný při zpáteční cestě z určité destinace. (Islam a Olsen, 2014, s. 299-300). Využívání této služby snižuje náklady na přepravu a množství vypuštěných emisí CO₂ v důsledku lepšího využití prostoru nákladního vozu, čímž se sníží počet nákladních automobilů na silnicích (Islam a Olsen, 2014, s. 319). Příkladem platformy umožňující sdílení kapacity nákladních automobilů je česká platforma Shipvio propojující odesílatele a dopravce. Odesílatel specifikuje zboží, které chce přepravit a dopravci nabídnou cenu za přepravu zásilky. Následně si odesílatel podle ceny vybere dopravce, k rozhodnutí jsou dispozici i hodnocení dopravců předchozími uživateli (Shipvio, 2023). Další platformy poskytující tuto službu jsou například LTL Portál nebo Uber Freight.

Podnik, který momentálně plně nevyužívá své **nákladní automobily**, je může poskytnout ke sdílení ostatním podnikům. To podnikům umožňuje redukovat jejich vozový park a tím snížit náklady. Sdílení nákladních automobilů zároveň poskytuje řešení pro malé a střední podniky, které nemají finanční prostředky nebo kapacitu pro zajištění vlastního vozového parku.

Pokud podnik potřebuje přepravit pouze menší zásilky, může využít službu české platformy Liftago, jejíž původní zaměření bylo pouze na taxi služby. Společnost vytvořila logistický systém umožňující sdílet kapacitu přepravníků ve městech, to znamená, že do rozvozu zásilek jsou zapojeni jak řidiči společnosti Liftago, tak i řidiči jiných firem, kteří nejsou celý den plně vytíženi (Liftago, 2023).

2.4 Sdílení dalších forem majetku

V rámci sdílené ekonomiky je možné sdílet také další druhy majetku, například nevyužívané stroje a zařízení, kancelářský nábytek, IT vybavení, nebo dokonce rostliny.

Podniky mohou **sdílet** nevyužité **kapacity** svých výrobních **strojů a zařízení**. Tuto službu poskytuje např. platforma Kooperace.cz, která je určena pro strojírenské podniky. Platforma umožňuje podnikům nabídnout nevyužité stroje a zařízení s definovanými parametry a volnou kapacitou. Uživatelé platformy tak mají tak možnost být flexibilnější a rychle reagovat na výkyvy v poptávce a nabídce (Kooperace.cz, 2019). Jako další příklad lze uvést sdílení strojů a zařízení v rámci Národního strojírenského klastru. V roce 2020 s podporou Moravskoslezského kraje vznikl projekt Sdílení volných výrobních kapacit strojů ve strojírenských firmách uvedeného klastru. Prostřednictvím webových stránek mohou členové klastru nabízet a poptávat volnou kapacitu svých strojů a specifických strojírenských operací (Národní strojírenský klaster, 2021). Další příklad sdílení strojů a zařízení je z oblasti zemědělství. V rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020 mohly malé hospodářské subjekty požádat o dotace pro podporu spolupráce alespoň dvou subjektů, které sdílí hospodářské stroje a zařízení (SZIF, 2013).

Dalším předmětem **sdílení** mezi podniky může být **materiál**. Příkladem z této oblasti je platforma Materials Marketplace, která spojuje vybrané podniky v Severní Americe s cílem vytvořit síť podniků sdílejících odpad a vedlejší produkty, jež jsou surovinou pro jiný podnik. Uživatelé této platformy jsou recyklační podniky a výrobní podniky. Recyklační podniky využívají Materials Marketplace k získání nových zákazníků, od kterých nakupují materiál k recyklaci a následně ho prodávají jako nový materiál dalším podnikům. Výrobní podniky z těchto recyklovaných materiálů vyrábějí nové zboží. Využití této služby vede ke snížení odpadu na skládkách, ke snížení nákladů a k úspoře energie (Rheaply, 2022). Na podobném principu funguje i platforma Excess Materials Exchange, kde mohou uživatelé sdílet jakýkoliv materiál, produkt či odpad. Jako příklad uvádí využití elektronického odpadu, ze

kterého lze získat kovy pro opětovné využití. Dalším příkladem je využití ovoce (určeného k likvidaci) pro výrobu nového materiálu podobného kůži, který lze následně využít při výrobě bot či tašek (Excess Materials Exchange, 2023). Materiálová tržiště mohou být zaměřená i na konkrétní oblast podnikání. Jedním z takových tržišť je restado.de určené pro stavební materiály pocházející z dekonstrukce nebo pro stavební materiály, které nebyly využity při projektech. Jedná se především o cihly, dřevo, obklady, dveře a okna (restado.de, 2023).

V České republice mohou podniky přes platformu QuickOffice (2012) **sdílet kancelářský nábytek**, který již nemá v podniku využití, nebo naopak pořídit kancelářský nábytek za nižší cenu a snížit tak náklady. Stejnou službu nabízí i další česká společnost Officeoutlett s.r.o. (2023).

Sdílet lze také **IT vybavení** jako jsou počítače, mobilní telefony, tablety, monitory nebo tiskárny. Tuto službu například nabízí Alza.cz (2023) (pod názvem Alza NEO) či Inste.cz (2023).

Předmětem sdílení kancelářského vybavení mohou být i rostliny. **Sdílení rostlin** nabízejí například platformy JungleInteriors (2023) a FlowerService (2017). Podnik nemusí investovat do pořízení rostlin a nemusí se zabývat následnou péčí o ně, jelikož péči o rostliny zajišťuje poskytovatel služby.

2.5 Sdílení informací a znalostí

Mezipodnikové sdílení informací se uskutečňuje především v rámci dodavatelsko-odběratelského řetězce, ale také prostřednictvím datových tržišť či v rámci uzavřených skupin podniků. Podniky rovněž sdílejí informace a znalosti na vnitropodnikové úrovni, např. prostřednictvím informačního systému ERP či prostřednictvím dalších komunikačních kanálů.

Mezipodnikové sdílení informací se uskutečňuje především v rámci dodavatelsko-odběratelského řetězce. Sdílení informací v dodavatelsko-odběratelském řetězci je pro podniky důležité, protože jim umožňuje rychle a pružně reagovat na měnící se tržní prostředí, a tím si udržet konkurenceschopnost (Myšková, Kuběnka, 2019, s. 170). Sdílejí se zejména informace o zásobách, prodejích, poptávce, objednávkách (sledování objednávek). **Sdílení informací o zásobách** umožňuje podnikům optimalizovat jejich množství, což má za následek

snížení nákladů a zabránění případnému vzniku nedostatku zásob. **Sdílením informací o prodeji** podniky získají informace o skutečné poptávce po produktech, čímž se eliminuje riziko ztrát z nedostatku nebo přebytku produktů. Díky **sdílení předpovědí poptávky** podniky vytvoří kvalitnější předpovědi, které zvýší konkurenční výhodu celého dodavatelského řetězce. **Sdílením informací o objednávkách** lze v dodavatelském řetězci rychle najít úzká místa, která by mohla zhoršovat kvalitu zákaznických služeb (Lotfi a kol., 2013, s. 300-301).

Rozsah sdílení informací je určen především úrovní důvěry mezi obchodními partnery, ale také vnímanými přínosy sdílení informací, dohodami mezi podniky a závislostí mezi partnery (Chen a kol., 2014, s. 570). Důvěra je pak důležitým faktorem pro mezipodnikové sdílení informací mezi partnery, jelikož ale členové dodavatelského řetězce mnohdy nemají vzájemnou důvěru, může být sdílení informací omezené (Lotfi a kol., 2013, s. 302).

Další možností, jak **sdílet** data na mezipodnikové úrovni je **prostřednictvím tzv. datových tržišť** (data marketplace). Jedná se o platformu, která shromažďuje, agreguje, zpracovává data a zprostředkovává jejich nákup a prodej (Stahl a kol., 2016, s. 137). Platforma zprostředkovává výměnu dat mezi poskytovateli, kteří jsou ochotni svá data prodat, a uživateli dat, kteří chtějí nakoupit dostupná data. Zprostředkovatel provozující datové tržiště si za každou provedenou datovou transakci účtuje poplatek. Příkladem datového tržiště je platforma Dawex (European Commission, 2018, s. 62). Hlavními uživateli této platformy jsou podniky působící v automobilovém průmyslu, zemědělství, energetice a zdravotnictví (European Commission, 2018, s. 67).

Podniky mohou **sdílet informace i v rámci uzavřené skupiny**, ve které jsou většinou podniky ze stejného oboru podnikání. Informace jsou sdíleny prostřednictvím platformy, jejímž cílem není generovat zisk ze sdílení dat, ale zvýšit výkonnost členských podniků. Data jsou proto obvykle poskytovány zdarma (European Commission, 2018, s. 62). Příkladem je platforma Skywise od společnosti AIRBUS, kdy jsou sdílána letecká data členských podniků. AIRBUS ze sdílených dat získá podklady pro vylepšení letadel a jejich vybavení a pro zlepšení poskytovaných služeb. Na druhé straně podniky získají od společnosti AIRBUS reporty obsahující informace o postavení na trhu a další data, která jim pomohou zlepšit jejich výkonnost a zvýšit konkurenceschopnost (European Commission, 2018, s. 66).

Podniky sdílejí informace i na **vnitropodnikové úrovni**, což je pro fungování podniku klíčové. K tomu podniky často využívají informační systém ERP (Enterprise Resource Planning) ERP systém je integrovaný informační systém, který umožňuje podnikům

centralizovanou správu a řízení různých oblastí podniku. ERP systém sdílí data a informace a umožňuje větší efektivitu, přesnost a rychlost při zpracování a využívání dat, což zvyšuje výkon a konkurenceschopnost podniků. (Sodomka, Klčová, 2010, s. 148). Sdílet informace v rámci podniku lze i dalšími komunikačními kanály, například prostřednictvím výročních zpráv, podnikových novin a časopisů, nástěnek, intranetu apod.

Kromě informací podniky mohou také **sdílet znalosti**, a to jak na vnitropodnikové úrovni, tak mezipodnikové úrovni. Podle Van den Hoofa a den Riderra (2004, s. 118) je sdílení znalostí „*proces, kdy si jednotlivci vzájemně vyměňují své (implicitní a explicitní) znalosti a společně vytvářejí nové znalosti*“. Ke sdílení znalostí lze využít přednášky, školení, veletrhy, webové stránky, webináře či on-line kurzy (Tetřevová, Kolmašová, 2021, s. 283). Přínosem pro zaměstnance je získání nových dovedností, které zvýší jejich pracovní výkon (Reychav, Weisberg, 2009, s. 190-191).

2.6 Sdílení finančních služeb

Sdílená ekonomika a rozvoj digitálních technologií umožnil vznik nové formy financování. I přes to, že tradiční zprostředkovatelé úvěrů jako jsou banky, mají i nadále klíčovou roli v poskytování finančních prostředků, roste zájem také o alternativní zdroje financování, kterým je **crowdfunding** neboli skupinové financování. Jedná se o způsob financování, kdy velký počet lidí (investorů) přispívá prostřednictvím online platformy peněžními prostředky na určitý projekt (Moreno-Moreno, 2019, s. 148586).

Tuto formu financování mohou využívat podniky ve formě půjčkového crowdfundingu nebo podílového crowdfundingu. **Půjčkový crowdfunding**, označován také jako peer-to-business lending (P2B lending) je klíčovým alternativním zdrojem především pro střední a malé podniky. Prostřednictvím platformy podnik zveřejní potřebnou výši úvěru, následně investoři přispívají svými peněžními prostředky na úvěr podniku, tyto prostředky jsou poté investorům vráceny i s úroky (Moreno-Moreno. 2019, s. 148588). Prostřednictvím P2B půjček může řada podniků získat potřebné finanční prostředky, které by nebyly schopné získat od klasických bankovních institucí, jelikož nesplňují jejich požadavky k získání úvěru. Další výhodou P2B půjček je rychlý a snadný přístup k finančním prostředkům prostřednictvím moderních technologií. V důsledku nižších administrativních a režijních nákladů na provoz platformy může poskytovatel platformy nabídnout investorům lepší úrokové sazby, než kdyby své peněžní prostředky investovali do běžných bankovních spořicích vkladů (Milne a Parboteeah,

2016, s. 4-5). Kromě řady výhod je ale u P2B půjček riziko, že investor špatně posoudí kreditní riziko dlužníka, což by v případě neschopnosti splácet znamenalo ztrátu jeho investice. Tomu se lze vyhnout zavedením scoringového systému, který vyhodnotí úroveň rizika nesplácení úvěru (Marek a kol., 2017, s. 10). Platformy provozující půjčkový crowdfunding působící v České republice jsou například Bondster nebo Fingood.

Podílový crowdfunding vychází z principu klasického crowdfundingu, kdy však investorovi nejsou zapůjčené finanční prostředky vráceny, ale namísto toho mu jsou nabídnuty akcie podniku nebo jiný druh podílu. Investor tak získá podíl na majetku podniku, kterému poskytl své finanční prostředky a zároveň tak nabude i práv, která se s tím pojí, tj. právo podílet se na zisku, právo podílet se na rozhodování podniku nebo také právo podílet se na likvidačním zůstatku. Akcie či podíly získané tímto způsobem nejsou běžně obchodovatelné, podílový crowdfunding tak představuje pro některé investory novou příležitost, jak zhodnotit své finanční prostředky. To však může na druhou stranu představovat i nevýhodu, jelikož s těmito akciemi či podíly nemohou investoři obchodovat a musí si je ponechat. Pro podnik, který získal tímto způsobem finanční prostředky, představuje tento nástroj nový způsob financování, u kterého nemusí splácet zapůjčené peněžní prostředky formou vrácení částky navýšené o úroky jako tomu je u půjčkového crowdfundingu (Kruliš a Rezková, 2016, s. 36). Příkladem platformy podílového crowdfundingu je Fundlift, kde investoři podporují podniky koupí jejich dluhopisů, podílů či konvertibilních investičních certifikátů (Fundlift, 2023).

Další finanční službu, kterou podniky mohou sdílet je **sdílené pojištění** neboli peer-to-peer pojištění. Toto pojištění je možné využít pouze tehdy, kdy skupina lidí potřebuje stejný typ pojištění. Tato skupina pojistníků pak odvádí určitou výši finančních prostředků do společného fondu, který tvoří základ pojistného. V situacích, kdy vznikne pojistná událost vyžadující větší množství finančních prostředků na její pokrytí a přesahuje rámec společného fondu, řeší tuto událost klasická pojišťovnická instituce. Pojistníkům, kteří nečerpali pojištění, je vložená částka po určité době navracena (Denuit, 2019, s. 335-336). V České republice poskytuje tento druh pojištění Pillow pojišťovna, a.s., dříve pod názvem První klubová pojišťovna, a.s. Podniky si zde mohou zřídit pojištění vozidel a majetku (Pillow pojišťovna, a.s., 2023).

2.7 Sdílení nefinančních služeb

Kromě finančních služeb mohou být sdíleny i různé nefinanční služby, jako jsou například bezpečnostní služby, úklidové služby, stravování, marketingové služby formou kooperativní reklamy, cloudové služby nebo péče o domácnost a rodinné příslušníky zaměstnanců.

Podniky mohou využívat služeb nabízející **sdílenou ostrahu** objektů, průmyslových a podnikových areálů, prodejen, parkovišť. Podniky využívající tuto službu si náklady na ostrahu rozdělí rovnoměrně mezi sebou. Sdílenou ostrahu poskytuje v České republice například platforma PRO Security nejčastěji ve formě pěší patroly, kdy se pracovník pohybuje v domluvené lokalitě a je zaměstnancům kdykoliv k dispozici (PRO Security, 2023).

Další služby, které podniky mohou sdílet jsou **úklidové služby**. Podniky, které sdílejí prostory, využívají společné úklidové služby. Tuto službu mohou využít například nákupní centra nebo podniky sídlící v jedné budově. Náklady na úklidové služby podniky sdílí, čímž se náklady jednotlivých podniků snižují. Platforma nabízející tyto služby je například Uklid'mi.cz.

Podniky mohou také sdílet **stravovací služby** pro své zaměstnance prostřednictvím závodní jídelny umístěné v společném areálu, což umožňuje, aby jednotlivé firmy sdílely náklady na stravování svých zaměstnanců (Tetřevová a Kolmašová, 2021, s. 283). Další možností, jak zajistit stravování pro zaměstnance, je pomocí online platformy jako je například Wolt at Work, která umožňuje objednávat jídlo z různých restaurací a doručit ho přímo do podniku. Zaměstnavatel může nastavit rozpočet pro jednotlivé zaměstnance, kteří si pak mohou sami objednat jídlo podle svých preferencí. Každý měsíc podnik obdrží fakturu za všechny objednávky a detailní přehled objednávek (Wolt, 2014-2023).

V oblasti marketingu mohou podniky využít **kooperativní reklamu** k efektivnějšímu oslovení cílových zákazníků. Jedná se o vztah mezi výrobcem a prodejcem, kdy prodejce (především maloobchodní prodejce) sdílí náklady na propagaci produktů s jejich výrobcem. Kooperativní reklama představuje pro výrobce nástroj, pomocí kterého se zvýší okamžité prodeje produktů v maloobchodech. Částka, kterou výrobce přispívá na náklady na reklamu může být ve formě paušální platby nebo pohyblivé částky vyjádřené v procentech z celkových nákladů na propagaci produktu. Tento typ reklamy se používá zejména u spotřebního zboží (Jørgensen a Zaccour, 2013, s. 1).

Cloudová úložiště představují v posledních letech významnou inovaci v informačních technologiích, kterou mohou využívat podniky ze všech odvětví. Jedná se o databázi existující ve virtuálním světě, ke které mají podniky přístup prostřednictvím webových aplikací. Prostřednictvím cloudového úložiště mají podniky přístup k veškerým informacím a programům odkudkoliv a kdykoliv, to lze považovat za jednu z hlavních výhod cloudového úložiště. Využíváním této služby mohou podniky snížit počáteční náklady, které by musely vynaložit na pořízení výpočetní techniky, jelikož cloudové platformy poskytují velká úložiště dat za nízké náklady (Hassan a kol., 2022, s. 1-2). Platformy poskytující datová úložiště jsou například OneDrive, Dropbox, Google Drive či Microsoft Azure.

Podniky mohou svým zaměstnancům nabídnout benefit ve formě **péče o domácnost a členy rodiny**. Tuto službu nabízí např. platforma Hlídačky.cz Business, přes kterou si zaměstnanci najdou pomoc do domácnosti kdykoliv potřebují. Může se jednat o hlídání dětí, úklid domácnosti (jednorázový nebo opakovaný), péče o seniory, hlídání domácích mazlíčků v době přesčasů nebo během pracovní cesty (Hlídačky.cz, 2023).

3 Praktická část

3.1 Projekt výzkumu

Praktická část práce se zaměřuje na aplikaci sdílené ekonomiky v podnicích působících v České republice. První část je věnována postupu realizace primárního kvalitativního výzkumu, který byl vytvořen na základě provedené rešerše odborné literatury. Druhá část je věnována výsledkům výzkumu a jejich shrnutí.

Hlavní cíl

Hlavním cílem výzkumu je zjistit, jaké mají respondenti zastupující vybrané podniky povědomí a postoje ke sdílené ekonomice a jaké formy sdílené ekonomiky jsou v těchto podnicích využívány či jaké formy by mohly být využívány v budoucnosti.

Dílčí cíle

1. Zjistit povědomí respondentů z vybraných podniků o sdílené ekonomice.
 - Zjistit znalost respondentů pojmu sdílená ekonomika.
 - Zjistit, jaké formy sdílení a platformy respondenti znají.
 - Zjistit, jaké mají respondenti osobní zkušenosti se sdílenou ekonomikou.

2. Zjistit jaké formy sdílení jsou ve vybraných podnicích uplatňovány a zjistit jejich výhody/přínosy a nevýhody/rizika.
 - Zjistit, které formy sdílení jsou ve vybraných podnicích využívány a jak.
 - Zjistit, jaké platformy sdílené ekonomiky jsou ve vybraných podnicích využívány.
 - Zjistit výhody/přínosy a nevýhody/rizika spojená s využíváním sdílené ekonomiky ve vybraných podnicích.
 - Zjistit, jaké formy sdílení mají vybrané podniky v plánu využívat v budoucnosti.

3. Identifikovat postoje respondentů vybraných podniků ke sdílené ekonomice.
 - Zjistit, jaký mají respondenti názor na budoucí vývoj sdílené ekonomiky v dané oblasti podnikání.
 - Zjistit povědomí respondentů o využívání sdílené ekonomiky jejich dodavateli, odběrateli či konkurenty.

- Zjistit, jaký mají respondenti názor na případné dopady sdílené ekonomiky.
4. Identifikace respondentů.
- Zjistit pohlaví, věk, a nejvyšší dosažené vzdělání respondentů.
 - Zjistit pracovní pozici a délku výkonu pracovní pozice respondentů.

Metoda kvalitativního výzkumu a analýza výsledků

Respondenti byli vybráni na základě úsudkového výběru z podniků působících na území České republiky. Pro primární kvalitativní výzkum bylo vybráno 5 respondentů z výrobních podniků se znalostmi a zkušenostmi s danou problematikou. Primární výzkum byl realizován osobně nebo formou videohovorů metodou hloubkového rozhovoru podle scénáře dotazování rozděleného do několika oblastí (viz Příloha 1). Výsledky výzkumu byly zpracovány pomocí obsahové analýzy získaných informací.

Organizačně-technické zabezpečení výzkumu

Pro provedení výzkumu prostřednictvím hloubkových rozhovorů byl vytvořen scénář dotazování, který vychází ze scénáře dotazování Ing. Pavly Kolmašové vytvořený, pod odborným vedením doc. Ing. Tetřevové, pro účely zpracování jejího výzkumu. Scénář dotazování byl upraven, aby byl v souladu se zaměřením a cíli této diplomové práce.

Harmonogram

V Tabulce 1 je zpracován časový harmonogram výzkumu a jednotlivé kroky výzkumu.

Tabulka 1 Časový harmonogram výzkumu

Činnost	Časové období
1. Příprava výzkumu	únor – březen 2023
2. Realizace výzkumu	duben 2023
3. Zpracování a analýza výsledků výzkumu	duben – květen 2023
4. Prezentace výsledků výzkumu	červen 2023

Zdroj: vlastní zpracování

3.2 Charakteristika zkoumaných subjektů

ABX, spol. s.r.o.

ABX, spol. s.r.o. je český podnik zabývající se výrobou krbových a kachlových kamen, krbových sestav, krbových vložek a kuchyňských sporáků. Společnost vznikla v roce 1992

a v současné době sídlí ve městě Varnsdorf, kde se nachází i výrobní prostory a podniková prodejna, další výrobní provozy jsou umístěny v Rumburku a Starých Křečanech. Společnost zaměstnává přes 250 zaměstnanců a roční obrat činí 300 mil. Kč. Ročně vyprodukuje více než 20 000 ks kamen, které následně distribuuje do celé České republiky, ale i do zemí Evropské unie. Kamna jsou vyráběna na principu dvojího spalování primárního a sekundárního vzduchu, přičemž u některých typů kamen podnik využívá svůj patent automatické regulace poměru primárního a sekundárního vzduchu. U novějších kamen je využíván princip trojího spalování s terciárním vzduchem. Pro ověření kvality a splnění norem států EU byla v podniku zavedena zkušebna, která je také využívána při vývoji nových typů výrobků. (ABX, spol, s.r.o., 2023)

Euro Air CZ, s.r.o.

Společnost Euro Air je výrobce textilních rozvodů vzduchu s výrobními závody v Dánsku ve městě Vejen a v České republice ve městě Varnsdorf. Společnost byla založena v roce 1991 v Dánsku, v roce 2003 společnost vstoupila na český trh a založila zde společnost Euro Air CZ, s.r.o. Od roku 2007 je součástí skupiny KE Fibertec, která je jedním z největších světových výrobců textilní vzduchotechniky, přičemž Euro Air působí na trzích Středního východu, Asie a některých evropských zemí. Společnost Euro Air CZ má v současné době 42 zaměstnanců a roční obrat 44 mil. Kč. Euro Air poskytuje na míru vyrobené textilní vyústky, které jsou navrženy pomocí projektového systému TVB Designer, jenž byl vyvinut speciálně pro společnost Euro Air. Podnik navíc jako jediný na světě v tomto oboru disponuje vlastní tkalcovnou, ve které probíhá výroba textilních látek pro vyústky. Portfolio produktů kromě textilních vyústek obsahuje také speciální vyústky pro kazetové stropy (ploché textilní vyústky nazvané FBS panely) a vyústky Defrost Socks pro rychlejší odstraňování námrazy z výparníkových jednotek (Euro Air, 2023a). Dále pak společnost poskytuje udržitelnější variantu textilních vyústek s certifikací CradleSox vycházející z konceptu Cradle to Cradle, který je založen na principu cirkulární ekonomiky. Výrobky s touto certifikací jsou navrženy a vyrobeny tak, aby po skončení jejich užívání mohly být zpětně odebrány a rozebrány na suroviny, ze kterých se vyrobí nové produkty. (Euro Air, 2023b).

AMANN, s.r.o.

Společnost AMANN, s.r.o. je součástí skupiny AMANN Group, která patří mezi přední světové výrobce šicích nití a vyšívacích přízích. Šicí nitě jsou určeny pro automobilový průmysl, pro výrobu oděvů, obuvi, kožených výrobků, bytových a technických textilií. Portfolio produktů je rozsáhlé a obsahuje také produktovou řadu LIFECYCLE s certifikací Cradle to Cradle, stejně jako produkty společnosti Euro Air, která je odběratelem šicích nití českého výrobního závodu AMANN, s.r.o. Skupina AMANN byla založena v roce 1854, její centrála se dodnes nachází v Německu. Zaměstnává 2600 zaměstnanců ve více než 100 zemích a roční obrat skupiny dosahuje 240 mil. euro. Výrobní závod v České republice byl založen v roce 1992 ve městě Chříbská. Roční obrat společnosti je 512 mil. Kč a zaměstnává necelých 200 zaměstnanců (AMANN Group, 2023).

IZOPOL DVOŘÁK, s.r.o.

Společnost IZOPOL DVOŘÁK, s.r.o. je zaměřena na výrobu izolačních a obalových materiálů z polystyrenu a polypropylenu. Společnost byla založena v roce 1992 v Dolní Poustevně, kde pouze probíhala výroba izolačních materiálů. V roce 1998 se díky novým lisům na zpracování EPS a EPP výrobní program rozšířil o obalové materiály, používané např. ve spotřebním, elektrotechnickém, sklářském nebo automobilovém průmyslu. Podnik se rozrůstal a původní sídlo podniku v Dolní Poustevně zaniklo. Dnes společnost sídlí v Plzni, kde je také umístěna výroba, a hlavní kancelář společnosti se nachází v Podbořanech. Společnost má v současnosti přibližně 150 zaměstnanců a roční obrat 498 mil. Kč (IZOPOL, 2023).

Tristone Flowtech Czech Republic, s.r.o.

Společnost Tristone Flowtech Czech Republic, s.r.o. se zabývá výrobou a prodejem pryžových hadic pro chladicí jednotky a topení do osobních automobilů. Vznikla v roce 2010, kdy se odloučila od mateřské společnosti Trelleborg. V současné době je součástí skupiny TRISTONE Group, která je druhým největším výrobcem pryžových hadic na světě. Výrobní závod společnosti se v České republice nachází na severu Čech ve městě Hrádek nad Nisou. Tristone Flowtech Czech Republic, s.r.o. je díky geografické poloze závodu významným zaměstnavatelem nejen v České republice, ale také v příhraničním Polsku a dnes zaměstnává až 600 zaměstnanců, roční obrat společnosti činí 1 mld. Kč (Tristone Flowtech Czech Republic, 2023).

3.3 Zpracování výzkumu

ABX, spol. s.r.o.

ABX, spol. s.r.o. (dále jen ABX) je výrobní podnik se sídlem ve Varnsdorfu. Respondentem zastupující společnost byl jednatel společnosti ve věku 45-54 let s vysokoškolským vzděláním. Jako jednatel v podniku působí 2 roky. S pojmem sdílená ekonomika byl již dříve obeznámen. Respondent uvedl, že v rámci svého současného pracovního působení se se sdílenou ekonomikou setkal například prostřednictvím sdílení strojů, automobilů a ubytovacích kapacit. V předešlém zaměstnání se setkal se sdílením administrativních prostor. V profesním i soukromém životě využívá platformu Booking.com, Airbnb a cloudové úložiště OneDrive. Dále respondent uvedl, že zná platformy Uber, Lime a Bolt, ale osobně je nevyužívá.

Podnik nevyužívá žádných služeb **sdílení zaměstnanců**. Dříve se pokoušeli o ad-hoc sdílení zaměstnanců prostřednictvím agenturní společnosti, které by využívali při případném nedostatku kmenových zaměstnanců, ale nabídky místních agentur nebyly pro podnik výhodné. Za přínos respondent považuje pokrytí nedostatečných kapacit podniku a přenesení některých povinností souvisejících se zaměstnanci na agenturní společnost. V případě poskytovatele ad-hoc zaměstnanců vidí respondent přínos především v eliminaci problému, kdy zaměstnavatel nemá pro svého zaměstnance v danou chvíli dostatek práce a snížení nákladů na mzdy. Ve sdílení zaměstnanců vidí překážky po stránce legislativní a s tím spojenou velkou administrativní zátěží. Do budoucna by znovu chtěli poptat zaměstnance z agenturních společností.

V oblasti **sdílení prostor** společnost využívá *sdíleného krátkodobého ubytování* pro zaměstnance na služebních cestách, a to především prostřednictvím platformy Booking.com. V této oblasti sdílení za výhodu respondent považuje, že platforma přehledně nabízí mnoho nabídek krátkodobého ubytování, a to jak v České republice, tak v zahraničí, a následně rychlé a jednoduché objednání ubytování pro zaměstnance. Podnik dále využívá sdílení skladovacích prostor, kdy kromě svých skladovacích prostor využívá i *sdílené skladovací prostory* dvou skladů společně s dalšími čtyřmi podniky z okolí. Zajištění sdílených skladovacích prostor podnik uskutečnil přes osobní kontakty. Respondent hodnotí sdílení skladových prostor velmi pozitivně, jelikož podnik nemusí zajišťovat ostrahu skladu,

zaměstnance pro vykládku a nakládku nákladních automobilů a péči o skladované zboží. Za velkou výhodu pak také považuje snížení nákladů na skladování. Do budoucna by podnik chtěl zrušit své skladovací prostory a využívat pouze sdíleného skladování. Nově vzniklé nevyužitelné prostory by byly nabízeny ke sdílení komukoliv, kdo by je byl ochoten využívat.

Další možností sdílení, kterou podnik využívá, je **sdílení dopravních prostředků**, konkrétně sdílení osobních automobilů a nákladních automobilů. Podnik má pro zaměstnance k dispozici několik **osobních automobilů**, které mohou využívat zaměstnanci z několika úseků firmy, např. z úseku kontroly a výroby. Osobní automobily jsou využívány pro přejezdy mezi budovami podniku, které se nacházejí i ve vedlejších městech a na služební cesty, ať už po České republice nebo do zahraničí. V podniku není zaveden žádný rezervační systém sdílení osobních automobilů, a je tedy pouze na domluvě mezi zaměstnanci, kdy je automobil volný a kdy ne. Zaměstnanec, který sdílené auto využívá, musí následně zaznamenat do knihy jízd informace o jeho cestě. Dále podnik využívá **sdílení nákladních automobilů**. K přepravě zboží z podniku k zákazníkům podnik využívá vlastní nákladní dopravu, a i externí dopravce. Sdílení je zajištěno prostřednictvím osobní komunikace. Respondent vidí výhodu ve sdílení dopravních prostředků v úspoře nákladů s jejich provozem, údržbou a opravami. Dále podnik nemusí zajišťovat pojištění vozidla a řidiče vozidla, u kterého nemusí řešit mzdu a zda má potřebné řidičské oprávnění na určitý typ vozidla. Do budoucna podnik uvažuje o sdílení kapacit nákladních automobilů s okolními podniky, které potřebují stejné materiály pro výrobu (plechy, technické plyny), a tím by se podniku snížily náklady na dopravu. Služby **sdílení kol** podnik nevyužívá, jelikož ve městě, kde podnik působí, není tato služba poskytována. Nicméně mnoho lidí ve Šluknovském výběžku jezdí do práce na kole, a to platí i pro zaměstnance toho podniku, proto pokud by služba sdílených kol ve městě existovala, tak by ji podnik rád pro své zaměstnance zajistil jako formu benefitu. Případně by podnik uvažoval o nakoupení několika vlastních jízdních kol, která by poskytoval zaměstnancům na cestu do práce.

Podnik je uživatelem i poskytovatelem **sdílení dalších forem majetku**, mezi které patří sdílení výrobních strojů a zařízení, materiálu a kancelářského nábytku. **Sdílení výrobních strojů a zařízení** ABX poskytuje okolním výrobním podnikům pouze v případě výpadku kapacity výrobních strojů a zařízení. Stroje jsou ostatním podnikům k dispozici v době, kdy je podnik sám nepotřebuje. Podniky, které této službě využijí následně zaplatí za provoz využívaného stroje. Dále poskytují službu zpracování materiálu (kovoobrábění, úprava

kovového povrchu) pro jiné podniky, které nedisponují potřebným strojem či zařízením. Podnik dodá materiál, který ABX zpracuje a dodá hotové polotovary podniku. Podnik je i uživatelem sdílení výrobních strojů a zařízení. Podnik ABX nemá dostatečnou kapacitu na výrobu dostatečného množství potřebných polotovarů (svařenců), proto využívá nabídky dalšího podniku, který jim polotovary vyrobí. ABX tedy podniku doveze materiál a poté si odváží hotové polotovary. Dále je ABX poskytovatelem **sdílení materiálu** ve formě železného odpadu vznikající při výrobě, který se odprodá do železných hutí a ty z něho vyrobí nové plechy. Dalším vznikajícím odpadem v podniku je zbytkový materiál, jenž už podnik není schopen dále zpracovat. Tento odpad podnik prodává dál tomu, kdo je schopen z něho něco vyrobit. Podnik také využívá **sdílení kancelářského nábytku**, kdy v případě potřeby nového nábytku odkupuje použitý nábytek od jiných firem. Sdílení dalších forem majetku je zprostředkováno přes osobní komunikaci. Za výhodu těchto forem sdílení respondent považuje úsporu nákladů. Do budoucna chce podnik využít sdílení IT vybavení, konkrétně tiskárny, u které by poskytovateli platili měsíční poplatky za využívání tiskárny a poskytovatel by se staral o údržbu a doplňování tonerů. Dále podnik uvažuje o sdílení dalších strojů a zařízení. Nyní podnik využívá plnou kapacitu laserů a ohranovacích lisů, ale do budoucna očekávají pokles výroby a nebude tedy schopen plně využít jejich kapacitu. Volná kapacita strojů by byla nabídnuta ke sdílení. V minulosti toto sdílení už poskytovali při omezení výroby.

Podnik se také podílí na **sdílení informací a znalostí**. Na **vnitropodnikové úrovni sdílí informace** prostřednictvím českého informačního systému Premier, ve kterém jsou sdíleny informace ze všech oblastí podniku. Zaměstnanci mezi sebou komunikují a sdílejí informace pomocí platform Google Meet, MS Teams a Outlook. Pro zaměstnance, kteří nemají přístup k těmto platformám, jsou v nevýrobních prostorách podniku umístěny nástěnky, kde jsou sdělovány důležité informace. Podnik dále poskytuje všem zaměstnancům školení externími školiteli a tím mají možnost získat nové informace a znalosti v dané oblasti (konají se pravidelná školení např. na informační systém Premier či platformu Microsoft Office 365). Pravidelně se podnik účastní veletrhů, a to jak jako vystavovatel, tak i jako návštěvník. Účastní se veletrhů týkajících se domácností, bydlení a vytápění, jako je např. pražský veletrh For Arch, dále se účastní i veletrhů v zahraničí (Slovinsko, Německo, dříve Rusko). Na **mezipodnikové úrovni sdílejí informace a znalosti** s odběrateli a dodavateli. S odběrateli sdílejí předpovědi poptávek. Předpovědi poptávek sdílejí rovněž s dodavateli, důvodem je schopnost co nejlépe naplánovat výrobu. Dále s dodavateli sdílí informace o cenách,

informace o výrobku (jak výrobek vyrobit, jaký materiál použít, kde materiál nakoupit). Za výhodu sdílení informací respondent považuje snadný a rychlý přístup k informacím z ověřeného zdroje, naopak vidí riziko v úniku informací a znalostí ke třetím osobám nebo ve zneužití poskytnutých informací a znalostí. K zabezpečení informací podnik používá smlouvy o mlčenlivosti (při poskytnutí know-how) se smluvními pokutami v případě porušení smlouvy. Do budoucna má podnik v plánu sdílet stav skladu s obchodníky, aby si mohli sami rezervovat a objednávat zboží a nemuseli objednávku řešit přes dalšího zaměstnance podniku.

Dále podnik participuje na **sdílení nefinančních služeb**. Podnik je uživatel *sdílené ostrahy*, kdy si pronajímá pracovníky ostrahy externího podniku poskytující tyto služby i dalším podnikům. Sdílenou ostrahu využívají také ve sdílených skladech. V oblasti *sdílení stravovacích služeb* využívají dovoz hotových jídel od místního podniku, který rozváží jídla i do dalších podniků. Výdej jídel byl dříve zprostředkován zaměstnanci podniku dovážející jídlo, ale z finančních důvodů nyní ABX zprostředkovává výdej jídel vlastními silami. Respondent vnímá výhody sdílené ostrahy a sdílených stravovacích kapacit ve snížení nákladů a přenesení odpovědnosti za zaměstnance vykonávající tyto služby. Do budoucna by podnik chtěl začít využívat *sdílené úklidové služby* a *cloudové služby*, konkrétně OneDrive, aby se podniku snížily náklady. Respondenta také zaujala možnost *sdílení péče o domácnost a členy rodiny*, jelikož v době koronavirové krize mnoho zaměstnanců pečovalo o své členy rodiny a nemohli tak chodit do zaměstnání. Kvůli této situaci podnik neměl k dispozici dostatek pracovníků a výroba se zpozdila. Nicméně se ale respondent obává, že by tuto službu zaměstnanci nechtěli zpočátku využívat, protože žádná podobná služba zde není a neměli by k ní dostatek důvěry.

Podnik **sdílení finančních a pojišťovacích služeb** nevyužívá a do budoucna se neplánuje zapojit do této formy sdílení. **Na dalších oblastech sdílení** podnik neparticipuje, ani o tom do budoucna neuvažuje.

Respondent předpokládá, že dojde k rozšíření sdílené ekonomiky ve všech oblastech podnikání. Důvodem je rozvoj informačních technologií, který umožňuje jednodušší sdílení informací. Dále uvádí, že k nárůstu využívání sdílené ekonomiky dojde i v jejich podniku, kdy podnik je omezen prostorem, a aby dokázali uspokojit poptávku, budou muset začít více využívat sdílené ekonomiky, konkrétně sdílení výrobních prostor, strojů a zařízení, skladovacích prostor a nákladních automobilů. V oblasti nákladní dopravy uvažují o omezení vlastního vozového parku a využívání pouze sdílených nákladních automobilů. **Odběratelé a**

dodavatelé využívají služeb sdílené ekonomiky v obdobném rozsahu, a navíc jsou uživateli sdílení zaměstnanců. Jejich **konkurenti** také využívají sdílené ekonomiky v podobném rozsahu jako ABX, dokonce s nimi sdílejí kapacitu strojů. Respondent považuje využívání sdílené ekonomiky za **konkurenční výhodu**, jelikož díky sdílené ekonomice je podnik flexibilnější a dokáže lépe reagovat na požadavky trhu. Nemyslí si, že by nějaké **podniky v jejich oboru zanikly** kvůli sdílené ekonomice, naopak si myslí, že by mohly nové podniky vzniknout. V důsledku využívání sdílené ekonomiky by mohly v podniku **zaniknout pracovní pozice** úklidových pracovníků, či řidičů nákladních automobilů, protože by tyto pracovní pozice byly nahrazeny pracovníky z podniků poskytujících sdílené služby. Naopak vzniknout by mohla **nová pracovní pozice** administrativního pracovníka, který by řídil sdílení s ostatními podniky. Z pohledu respondenta lze využívání sdílené ekonomiky považovat za projev **společenské odpovědnosti**, a to především díky **environmetálním přínosům**, kde jako příklad uvádí úsporu materiálu na výrobu dopravního prostředku či výrobního stroje, které lze sdílet. Díky tomu může sdílená ekonomika přispívat ke zlepšení **dobré pověsti podniku**. Na závěr respondent uvedl, že sdílená ekonomika by mohla rozpohybovat vznik mnoha nových podniků.

Euro Air CZ, s.r.o.

Společnost Euro Air CZ, s.r.o. (dále jen Euro Air) sídlící ve Varnsdorfu se zabývá výrobou textilní vzduchotechniky. Respondentem zastupující společnost byl obchodní a výrobní ředitel ve věku 45-54 let s vysokoškolským vzděláním, který je na této pracovní pozici zaměstnán 4,5 roku. S pojmem sdílená ekonomika byl již dříve obeznámen a vysvětlil pojem na příkladu sdílení osobních automobilů. V rámci svého současného pracovního působení se sdílenou ekonomikou setkal v podobě sdílených dopravních prostředků a sdílení zaměstnanců, o kterém v minulosti uvažovali. Jako další příklad předmětu sdílení uvedl sdílení strojů a výrobních zařízení. Ve svém soukromém životě využívá platformu Booking.com a platformy pro sdílení koloběžek, automobilů a dovážky jídel podle místní nabídky. Dále uvedl, že zná platformu Aibnb, kterou však nevyužívá.

V oblasti **sdílení zaměstnanců** jsou uživatelem *ad hoc sdílení zaměstnanců*, kdy se společností Cesar Trade, s.r.o., provozující vlastní chráněnou dílnu, sdílejí jednoho zaměstnance, kterého Euro Air zaměstnává na občasně jednoduché práce. Další formy sdílení zaměstnanců podnik nevyužívá a ani o tom do budoucna neuvažuje, jelikož je práce technicky náročnější a organizace práce sdílených zaměstnanců by byla složitá. Proto spíše uvažují o

zjednodušení produktu a pořízení robotických pracovišť. Výhodu ve sdílení zaměstnanců respondent spatřuje ve využívání zaměstnanců jen pokud jsou v podniku potřeba, čímž se následně sníží náklady na zaměstnance. Naopak za nevýhodu považuje nedostatečnou kvalifikaci sdílených zaměstnanců.

Podnik se zapojuje do **sdílení prostor**, konkrétně sdílení parkovacích prostor a ubytovacích kapacit. Euro Air je uživatelem *sdílených parkovacích prostor*, kdy se sousedním podnikem sdílí za úplatu parkovací místa, která jsou vyhrazena pro zaměstnance Euro Air. Sdílení parkovacích prostor je zajištěno přes osobní komunikaci. Výhodou sdílených parkovacích míst jsou nižší náklady, než kdyby si podnik musel postavit své parkovací prostory, navíc podnik ani nemá prostorové možnosti, kde by mohl vlastní parkoviště postavit. Avšak respondent uvedl problém s chováním lidí, kdy na místech vyhrazených pro zaměstnance parkuje někdo jiný. Dále podnik využívá *sdílení ubytovacích kapacit*, a to v případě, když zaměstnanci cestují na služební cestu. Sdílení je zprostředkováno přes platformu Booking.com, u které mají zřízený firemní účet vedený na mateřskou společnost. Dříve byl podnik také uživatelem *sdílených skladovacích prostor*, nicméně podnik koupil vlastní budovu, kam přesunul své skladovací prostory, a proto v současnosti tuto formu sdílení nevyužívá. Do budoucna o dalších formách sdílení prostor podnik neuvažuje.

Další možností sdílení, kterou podnik využívá, je **sdílení dopravních prostředků**. V oblasti *sdílení osobních automobilů* podnik poskytuje zaměstnancům jeden osobní automobil, který je pro zaměstnance k dispozici, pokud si potřebují vyřídit pracovní záležitosti mimo sídlo podniku. Údaje o cestách se zaznamenávají do knihy jízd a rezervace automobilu je zařízena přes office manažerku, u které si zaměstnanci rezervují termíny pro vypůjčení automobilu. Sdílené osobní automobily zaměstnanci využívají i na služebních cestách, kde si přes místní platformu automobil vypůjčí. Kromě sdílených automobilů na služebních cestách také využívají *sdílené koloběžky* a *sdílená kola*. Sdílení je opět zprostředkováno přes místní platformy. Dále jsou uživateli *sdílených nákladních automobilů*. Podnik má u externí firmy pronajatý nákladní automobil, který je určený primárně pro Euro Air, pokud ho ale podnik v danou dobu nepotřebuje, je nákladní automobil sdílen s jiným podnikem. Výhodu ve sdílení osobních automobilů respondent vidí v úspoře finančních prostředků, ve srovnání s tím, kdy by zaměstnanci využívali klasické taxislužby. Riziko vnímá v tom, že člověk neví, v jakém stavu si automobil půjčí nebo v případě poskytovatele v jakém stavu se mu automobil vrátí. V oblasti sdílení nákladních automobilů respondent uvedl výhodu v přenesení odpovědnosti

za nákladní automobil a jeho řidiče na poskytovatele služby. Do budoucna o dalších formách sdílení dopravních prostředků neuvažují.

Podnik se také podílí na **sdílení dalších forem majetku**, mezi které patří sdílení IT vybavení, kancelářského nábytku a materiálu. Z oblasti **sdílení IT vybavení** podnik poskytuje jeden sdílený notebook, který je všem zaměstnancům k dispozici. Dále si pronajímají dvě tiskárny, u kterých se poskytovatel stará o servis a spotřební materiál. S mateřskou společností podnik **sdílí kancelářský nábytek**. V případě, že mateřská společnost obnovuje kancelářský nábytek, vyřazený nábytek dostane Euro Air, který také následně svůj vyřazený nábytek poskytne tomu, kdo má o něj zájem. Podnik dále **sdílí materiál** v podobě textilního odpadu. 20 % vznikajícího odpadu při výrobě darují organizacím, jako je např. dětský domov či chráněné dílny, kde z něho vyrobí další výrobky (tašky, batohy). Tento odpad je poskytován i zaměstnancům, kteří si ho mohou odnést domů a také si z něho něco vyrobit. Při výrobě vzniká odpad v podobě nití nebo tenkých proužků, ty jsou odkupovány firmou, která ho použije na výrobu základu pro provazy. Veškeré zmíněné formy sdílení jsou zprostředkovány přes osobní komunikaci. Respondent vnímá výhodu ve sdílení odpadu v ušetření nákladů z likvidaci odpadu. Podnik zvažoval **sdílení výrobních zařízení**, avšak potenciální zájemci nakonec nabídku odmítli, jelikož bylo výrobní zařízení k dispozici v nevyhovující čas. Sdílení dalších forem majetku podnik do budoucna neplánuje.

Dále podnik participuje na **sdílení informací a znalostí**. Pro **vnitropodnikové sdílení informací** využívají informační systém Microsoft Dynamics AX v rámci, kterého jsou sdíleny informace o zakázkách, zásobách, objednávkách, nákladovosti, nabídkách apod. Pomocí intranetu jsou sdíleny technické dokumentace, ISO dokumenty a informace o odchylkách při výrobě. Některým zaměstnancům je poskytnuta plovoucí licence balíčku Microsoft Office 365 a dochází tak ke sdílení jedné licence mezi dvěma zaměstnanci, jeden ji má k dispozici dopoledne a druhý odpoledne. Další sdílení informací mezi zaměstnanci je zprostředkováno přes e-mailovou komunikaci a nástěnky, kde jsou vyvěšeny důležité informace. Pro rozvoj zaměstnanců pořádají školení externími školiteli nebo jim umožňují účast na online kurzech. Veletrhů se podnik neúčastní, jelikož návratnost investic do výstav na veletrzích je nízká. Pro **mezipodnikové sdílení informací** je využíván extranet EA-Connect, prostřednictvím kterého se sdílejí informace o zakázkách se zákazníky – dodací termíny, vytiženost, kapacita, stav objednávky. Přístup k informacím je zabezpečen uživatelským jménem a heslem. S dodavateli sdílí informace o stavu materiálu na skladě, aby byli dodavatelé schopni rychleji reagovat na pokles zásob. Velkou výhodu ve sdílení informací respondent vnímá v úspoře

času. Zákazníci mají kdykoliv přístup k veškerým informacím o jejich objednávce a nepotřebují k tomu kontaktovat zaměstnance podniku. Dále podnik šetří čas v případě sdílení informací s dodavateli, kdy přenesli zodpovědnost za objednávky materiálu na dodavatele, tímto podnik navíc snižuje náklady na pracovní sílu, která by jinak měla na starosti objednávání materiálu.

Sdílení finančních služeb podnik nevyužívá ani o tom do budoucna neuvažuje. Avšak podnik je uživatelem **sdíleného pojištění**. Členové skupiny KE Fibertec sdílejí jedno pojištění poskytované jednou pojišťovnou. Náklady jednotlivých subjektů na pojištění jsou každý měsíc přepočítávány podle velikosti skladových zásob.

V případě **sdílených nefinančních služeb** je podnik uživatelem sdílené ostražky, stravovacích služeb a cloudového úložiště. **Sdílená ostražka** je zprostředkována u společnosti poskytující pult centrální ochrany. Poskytovatel vzdáleně monitoruje objekt podniku a v případě potřeby pošle vlastní zásahovou jednotku. V oblasti **sdílených stravovacích služeb** zajišťují dovoz hotových jídel do podniku ze tří místních vývařoven. Zaměstnavatel přispívá zaměstnancům na dovážení jídla. Dále podnik využívá **cloudové úložiště** platformy OneDrive. Výhodu v cloudových úložištích respondent vnímá v automatické aktualizaci dat a v rychlosti přístupu k nim odkudkoliv. Do budoucna zvažují aplikaci sdílených úklidových služeb.

Kromě výše zmíněných forem sdílení je podnik poskytovatelem sdílené nabíjecí stanice pro elektromobily, která je k dispozici nejen zaměstnancům podniku, ale také ostatním lidem mimo podnik. Do budoucna uvažují o sdílení elektrické energie.

Respondent má celkově pozitivní postoj ke sdílené ekonomice a myslí si, že se bude sdílená ekonomika dále rozvíjet. V podniku uvažují, že by do budoucna jejich výrobek sdíleli se zákazníky na dobu určitou a poté by ho vrátili zpět. **Odběratelé** a **dodavatelé** využívají podobných služeb sdílené ekonomiky jako Euro Air, především v oblasti sdílení informací a nákladních automobilů. Využívání sdílené ekonomiky **konkurentů** nedokáže respondent posoudit, ale předpokládá, že oproti jejich podniku navíc sdílejí zaměstnance. Využívání sdílené ekonomiky umožní podniku zrychlit a zefektivnit výrobu a prodej a také snížit náklady. To se promítne do snížení ceny výrobku a tím podnik získá **konkurenční výhodu** na trhu. Respondent si nemyslí, že z jeho oboru podnikání by mohly nějaké **podniky** kvůli sdílené ekonomice **zaniknout**. Naopak v jiných oborech podnikání by některé podniky zaniknout mohly nebo dokonce už zanikly. Poznamenal, že pokud někdo přijde s dobrým nápadem produktu, který by bylo možné sdílet, pak by jejich konkurenti, kteří by tuto službu

neposkytovali, mohli zaniknout. Respondent si ani nemyslí, že v jejich podniku **zanikly** nebo **vznikly pracovní pozice** v důsledku využívání sdílené ekonomiky, ale kvůli využívání umělé inteligence by naopak mohlo mnoho pracovních pozic zaniknout. Respondent využívání sdílené ekonomiky v rámci podniku nevnímá jako projev **společenské odpovědnosti**, ale celkový koncept sdílené ekonomiky za projev společenské odpovědnosti považuje, jelikož šetří zdroje. S tím souvisí pozitivní **environmentální dopady** aplikace sdílené ekonomiky, kdy podnik sníží spotřebu materiálu a uhlíkovou stopu. Poznamenal, že se podnik zavázal k neutralizaci uhlíkové stopy do roku 2030, k tomuto cíli by jim sdílená ekonomika mohla pomoci. Pokud podnik dostatečně komunikuje s veřejností o pozitivních efektech sdílené ekonomiky, tak může přispět ke **zlepšení dobré pověsti podniku**. Respondent se domnívá, že sdílená ekonomika poroste a lidé si časem na její využívání zvyknou. Nicméně je ale třeba sdílet určité množství informací mezi lidmi v rámci sdílené ekonomiky, což by mohlo představovat problém, neboť i sdílení informací má své limity.

AMANN, s.r.o.

Společnost AMANN, s.r.o. je výrobcem šicích nití a vyšívacích přízí sídlící ve městě Chřibská. Respondent zastupující společnost byl výkonný ředitel ve věku 35-44 let s vysokoškolským vzděláním, který ve společnosti pracuje 7 let. S problematikou sdílené ekonomiky byl již dříve obeznámen. Jako příklad věcí a služeb, které lze sdílet, uvedl sdílení osobních automobilů, koloběžek, kanceláří a stravovacích služeb. V soukromém životě občas využívá platformy Wolt a Uber, dále zná platformy pro sdílení koloběžek Bolt a Lime, ale osobně je nevyužívá.

V současné době podnik není uživatelem ani poskytovatelem **sdílení zaměstnanců**. Do konce minulého roku sdíleli pracovníky na výrobních pozicích s agenturní společností. Protože ale poptávka mírně klesla a nemocnost kmenových zaměstnanců se zlepšila, nepotřebuje podnik nadále využívat této formy sdílení. Za výhodu respondent považuje získání flexibilních pracovníků a možnost rychle vypovědět smlouvu. Nevýhodou je jazyková bariéra s agenturními zaměstnanci, jelikož se většinou jedná o zahraniční pracovníky. Dále si myslí, že ostatní formy sdílení zaměstnanců jsou z hlediska legislativy náročné na realizaci. V případě, že by poptávka v budoucnu vzrostla nebo by neměli dostatek kmenových zaměstnanců, zvažovali by opět spolupráci s agenturní společností.

V oblasti **sdílení prostor** se podnik podílí na sdílení skladovacích prostor, parkovacích prostor a ubytovacích kapacit. V případě **sdílení skladovacích prostor** má podnik pro vstupní

materiál zajištěn sdílený sklad, jehož kapacita je poskytována i dalším podnikům. Výhodu respondent spatřuje ve flexibilitě, protože mohou využít jen tolik prostoru, kolik potřebují a nemusí hradit náklady na celý sklad, jehož kapacitu by sami plně nevyužili. Sdílení skladovacích prostor je zprostředkováno přes osobní komunikaci. Dále podnik poskytuje **sdílení parkovacích prostor** dopravci zajišťující přepravu hotových výrobků. Na služebních cestách zaměstnanci využívají **sdíleného krátkodobého ubytování**, které je zajištěno přes platformu Booking.com. Do budoucna podnik plánuje zřídit **dlouhodobé sdílené ubytování** pro zaměstnance ve formě sdílených bytů. Respondent dále uvedl, že pokud by měli k dispozici volnou kapacitu výrobních prostor, nabídli by je ke sdílení, avšak nemají pro to v současné době prostor, a naopak by sami potřebovali další prostory.

Podnik rovněž participuje na **sdílení dopravních prostředků**. Zaměstnanci, kteří nedisponují vlastním služebním vozem, mají k dispozici pro vyřízení pracovních záležitostí **sdílený osobní automobil**. Rezervaci automobilu si zaměstnanci domlouvají mezi sebou a údaje o cestě následně zaznamenají do knihy jízd. Sdílených osobních automobilů využívají zaměstnanci i na služebních cestách, a to primárně přes platformu Uber, ale také další platformy pro sdílení i jiných dopravních prostředků jako jsou například kola nebo koloběžky. Dále je podnik poskytovatelem **spolujízdy**, kdy má s poskytovatelem taxi služeb smlouvu o svozu zaměstnanců z okolních měst do zaměstnání. Kromě poskytované spolujízdy od zaměstnavatele, zaměstnanci využívají k dopravě do práce spolujízdy, kterou si mezi sebou sami domluví. K nákladní přepravě podnik využívá služeb spediční společnosti, a to formou **sdílení nákladního automobilu**. Sdílení je zprostředkováno přes osobní komunikaci. Výhodou sdílení dopravních prostředků je využití jejich celé kapacity. Je zde, ale riziko, že lidé využívající tuto službu, nebudou s dopravním prostředkem zacházet tak, jak by měli a mohou ho poškodit. Podnik žádné další formy sdílení dopravních prostředků do budoucna nezvažuje.

Co se týká **sdílení dalších forem majetku**, zde podnik sdílí IT vybavení, kancelářský nábytek a materiál. V oblasti **sdílení IT vybavení** je podnik uživatelem několika sdílených tiskáren, které mají pronajaty od externí společnosti. Poskytovatel služby se následně stará o servis tiskáren a jejich výměnu. Pokud se podnik rozhodne nějakou tiskárnu vyměnit za novou, poskytovatel ji nabídne k dalšímu užívání jiným podnikům, což respondent považuje za výhodu. Nevýhodu respondent vnímá v riziku, že poskytovaná služba bude nekvalitní, v důsledku čehož nemusí být zajištěna správná funkčnost IT vybavení. Dále je podnik poskytovatelem **sdílení kancelářského nábytku**, který v případě vyřazení nabízí

zaměstnancům. Podnik rovněž **sdílí materiál**, a to ve formě odpadu. Textilní odpad vznikající při výrobě šicích nití a vyšívacích přízí zdarma odebírá společnost ARCA Chrast, s.r.o., která z odpadu vytvoří textilní trhaninu, jenž lze následně využít v automobilovém průmyslu. Kapacitu strojů podnik nesdílí, ani o tom neuvažuje, protože je v České republice pouze jeden další podnik vyrábějící stejné produkty, a tudíž by o využívání kapacity jejich strojů nebyl zájem.

Další oblastí sdílení je **sdílení informací a znalostí**. Na **vnitropodnikové úrovni** sdílí informace v rámci informačního systému SAP. Zde jsou sdíleny informace z oblasti výroby, skladování, údržby, lidských zdrojů, účetnictví a správy majetku. K dalšímu sdílení informací podnik využívá platformu SharePoint. V rámci skupiny se uskutečňuje pravidelné setkávání zástupců jednotlivých závodů, kde si sdělují nejlepší postupy a know how, čímž každý podnik získá nové znalosti. Setkání se koná každý čtvrt rok nebo minimálně jednou za rok, a to buď online přes platformu Skype, anebo se osobně setkají na jedné z poboček v Evropě či Asii. Vzdělávání zaměstnanců je zajištěno pomocí platformy Seduo.cz a pomocí externích školení. V blízkosti výrobních prostor jsou umístěny nástěnky, přes které podnik sdílí informace se zaměstnanci, kteří nemají přístup k firemnímu e-mailu. Nejčastěji se jedná o informace týkajících se důležitých změn v podniku. Informace pro veřejnost podnik sdílí prostřednictvím webových stránek, kde jsou zveřejněny výroční zprávy všech výrobních závodů, výrobní portfolio, certifikáty a základní informace o výrobních závodech. Podnik se rovněž účastní veletrhů jako návštěvník, aby zde nasbíral nové informace z oboru podnikání. Pravidelně se účastní jednoho z největších veletrhů textilních technologií ITMA, který se v Evropě koná jednou za 4 roky. Na **mezipodnikové úrovni** podnik sdílí informace s dodavateli a odběrateli. S dodavateli sdílí předpovědi poptávky a po odběratelích podnik vyžaduje jejich předpovědi poptávky, aby si mohl lépe naplánovat výši zásob a kapacitu výroby, dále s odběrateli sdílí informace o objednávkách. Sdílení informací a znalostí v rámci skupiny či s výrobními partnery vede k rychlejšímu rozvoji podniku, což respondent považuje za velkou výhodu. Riziko vnímá v přílišném sdílení informací, což by mohlo ohrozit konkurenceschopnost podniku.

Podnik se rovněž podílí na **sdílení nefinančních služeb**. Ostraha areálu podniku je zprostředkována u společnosti poskytující služby **sdílené ostrahy** ve formě pultu centrální ochrany. Areál podniku je společností na dálku monitorován a v případě potřeby pošle do podniku vlastní zásahovou jednotku. Výhodou jsou nižší náklady a přenesení některých povinností na poskytovatele služby. Dále z oblasti sdílení nefinančních služeb využívá

sdílených úklidových služeb a cloudového úložiště platformy OneDrive. Respondent vnímá výhodu cloudového úložiště v automatickém zálohování dat, která by mohla být při poškození pevného disku ztracena. Na druhou stranu se obává o bezpečnost a případné odcizení dat uložených na cloudovém úložišti. **Kooperativní reklamu** v současné době nevyužívají, ale v minulosti spolupracovali se společností BERNINA vyrábějící šicí stroje, kdy se podnik finančně podílel na nákladech na reklamu. Reklama obsahovala propagaci nových šicích strojů BERNINA, jejichž součástí byl startovací balíček šicích nití společnosti AMANN.

Respondent nepředpokládá výrazné rozšíření sdílené ekonomiky v jeho oboru podnikání, ale v jiných oborech podnikání by k většímu využívání služeb sdílené ekonomiky mohlo dojít. **Konkurenti** aplikují sdílenou ekonomiku v podobné rozsahu. **Odběratelé a dodavatelé** podniku využívají navíc sdílení zaměstnanců, konkrétně agenturních zaměstnanců. Respondent nepovažuje využívání služeb sdílené ekonomiky v jeho oboru podnikání za **konkurenční výhodu**. Avšak v jiných oborech podnikání může sdílená ekonomika přispět ke konkurenční výhodě některých podniků. Uvedl příklad platformy Airbnb, která má výhodu oproti klasickým hotelům, jenž musí pro provozování krátkodobého ubytování splňovat mnohem více podmínek. Respondent předpokládá, že by některé **podniky** v jeho oboru podnikání mohly **zaniknout**, v případě, že by společnost změnila konzumní způsob života na více udržitelný. Lidé by nekupovali pouze nové oblečení, ale také oblečení z druhé ruky, nebo kvalitní oblečení, které by člověku vydrželo několik let. V takovém případě by mohla poptávka v textilním průmyslu poklesnout a ohrozit některé podniky. To samé platí i v oblasti dopravních prostředků, pokud se budou čím dál více sdílet osobní automobily nebude potřeba jich tolik vyrábět, tím by poklesla poptávka po textilním materiálu do automobilů. Zapojení podniku do sdílené ekonomiky respondent vnímá jako projev **společenské odpovědnosti** díky pozitivním **environmentálním dopadům**, kdy se díky sdílené ekonomice ušetří zdroje na výrobu nových produktů. Využívání sdílené ekonomiky může přispět k **dobré pověsti podniku**, jelikož zapojení do sdílené ekonomiky vede k menším dopadům na životní prostředí.

IZOPOL DVOŘÁK, s.r.o.

Společnost IZOPOL DVOŘÁK, s.r.o. (dále jen Izopol) je výrobce izolačních a obalových materiálů z polystyrenu a polypropylenu. Respondent zastupující společnost byl marketingový manažer ve věku 25-34 let s vysokoškolským vzděláním, který ve společnosti působí 2 roky. Problematiku sdílené ekonomiky zná a je s ní dobře obeznámen. Jako příklad

služeb, které lze sdílet uvedl sdílení osobních automobilů, ubytovacích kapacit, zaměstnanců a finančních služeb. Ve svém osobním životě je uživatelem platform Airbnb, Uber a Liftago. Dále respondent zná platformy Bolt, Uber Eats, Booking.com, Zonky, Hithit, Freelancer, ale aktivně je nevyužívá.

V oblasti **sdílení zaměstnanců** podnik využívá *ad hoc sdílení zaměstnanců*. Spolupracují s agenturní společností, se kterou sdílí zaměstnance na výrobních pozicích, aby naplnili kapacitu ve výrobě. Dále spolupracují s IT společností spravující software podniku, od které mají vyhrazeného zaměstnance pracujícího pro Izopol. Za přínos sdílení zaměstnanců respondent považuje snížení nákladů na zaměstnance a přenesení některých povinností spojených se zaměstnanci na agenturní společnost. Do budoucna by mohl podnik využít služeb sdílení zaměstnanců v rámci jednorázových marketingových aktivit.

Podnik se také zapojuje do **sdílení prostor** a je uživatelem sdílených ubytovacích kapacit a sdílených skladovacích prostor. Zaměstnanci na služebních cestách využívají *sdílených ubytovacích kapacit* prostřednictvím platformy Booking.com. Tato platforma nabízí podnikům firemní účet, který Izopol zatím nemá, ale do budoucna si ho vytvoří, aby měli lepší přehled o objednávkách ubytování jednotlivých zaměstnanců. Výhodu respondent vidí v nižších nákladech na ubytování a v možnosti snadného a rychlého vyhledání ubytování, jelikož díky platformě jsou nabídky soustředěny na jednom místě, což je především pro současné generace mnohem příjemnější než ubytování vyhledávat samostatně. Dále je podnik uživatelem *sdílených skladovacích prostor*, kdy si podnik pronajímá vyhrazenou část skladu. Ostatní části skladu jsou určeny pro další zájemce. Tato forma sdílení je zprostředkována přes osobní komunikaci. Výhodou sdílených skladovacích prostor je úspora prostředků na výstavbu vlastního skladu. Avšak z dlouhodobého hlediska respondent vidí sdílení skladovacích prostor za nevýhodné, jelikož náklady na pronájem jsou vysoké. Proto do budoucna uvažují o zřízení vlastního skladovacího prostoru. Pokud by podnik v budoucnu plánoval přesun sídla společnosti do většího města, zvažovali by využití sdílených administrativních prostor. Dále by do budoucna uvažovali o sdílení výrobních prostor, v případě že by kapacita nebyla zcela využita, ale v současné době mají kapacitu výrobních prostor zcela využitou, a naopak by potřebovali další prostory.

Podnik rovněž využívá **sdílení dopravních prostředků**. V rámci podniku je k dispozici jeden *sdílený osobní automobil*, který je určen pro všechny zaměstnance, jenž nemají k dispozici vlastní služební vůz. Automobil si zaměstnanci rezervují pře sdílený kalendář a informace

o cestách jsou zaznamenávány přes GPS umístěnou v automobilu. Na služebních cestách zaměstnanci k přesunu používají platformy Uber nebo Bolt. K cestě do zaměstnání si někteří zaměstnanci mezi sebou domlouvají *spolujízdu*, podnik na této domluvě neparticipuje, ale do budoucna zvažuje poskytnutí prostoru pro zveřejnění nabídek spolujízd mezi zaměstnanci. Dále je podnik uživatelem *sdílení nákladních automobilů*, kdy využívá služeb spediční firmy a fyzických osob disponujících nákladním automobilem, které oslovují, pokud potřebují další kapacitu. Výhodu ve sdílení dopravních prostředků respondent spatřuje v tom, že je dopravní prostředek kdykoliv k dispozici. Do budoucna žádnou další formu sdílení dopravních prostředků podnik neplánuje.

Podnik se rovněž zapojuje do **sdílení dalších forem majetku**, konkrétně do sdílení kancelářského nábytku, IT vybavení a rostlin. V případě *sdílení kancelářského nábytku* je podnik pouze poskytovatelem, kdy vyřazený nábytek nabízí zaměstnancům. Dále podnik využívá *sdílení IT vybavení*, od externí společnosti si pronajímá tiskárnu a poskytovatel se poté stará o její servis. Z oblasti *sdílení rostlin* využívají služeb Flower Company, s.r.o., od kterých si nechali v podniku vybudovat nástěnnou dekoraci z rostlin, tzv. zelenou stěnu. Jednou za půl roku přijde pracovník poskytovatele služby, aby se o rostliny postaral a stěnu esteticky upravil. Do budoucna podnik chce zařídit sdílené tablety pro zaměstnance, které by využívali k vyplňování dotazníků nebo aby si vyhledali pracovní postup a nemuseli si ho tisknout, čímž by podnik ušetřil finanční prostředky vynaložené na pořízení papíru. Zvažují i další formu sdílení, a to sdílení kapacity výrobního zařízení, jehož kapacita není zcela využita. Respondent uvedl, že by se teoreticky mohl sdílet i plastový odpad, který by se slisoval do kostky a znovu přetavil, ze vzniklého polotovaru by si někdo další mohl vyrobit nové produkty.

Další oblastí sdílení, do které se podnik zapojuje je **sdílení informací a znalostí**. Na *vnitropodnikové úrovni* sdílí informace prostřednictvím dvou informačních systémů. Prvním je informační systém Helios, jenž je využíván pro oblast účetnictví. Druhým informačním systémem je Izosoft vytvořený přímo pro Izopol a je určený ke sdílení informací o výrobě a skladu. Ke vzdělávání zaměstnanců využívají platformu Seduo.cz. Pro vzdělávání v oblasti účetnictví jsou kurzy pro zaměstnance zajištěny přes platformu Videolektor.cz. Zaměstnanci k vzájemné komunikaci a sdílení informací využívají platformu MS Teams. Informace o novinkách v podniku jsou zaměstnancům sdělovány prostřednictvím nástěnek nebo televizí, na kterých jsou informace promítány. Podnik se také účastní veletrhů, konkrétně např. pražského veletrhu For Arch jako vystavovatel. Dalších veletrhů se účastní

jako návštěvník, kde sbírají nové informace a kontakty na nové dodavatele strojů. Jedná se především o plastikářské veletrhy, kde jsou představovány technologie a stroje na výrobu plastu. Na **mezipodnikové úrovni** Izopol sdílí s odběrateli výhled trhů a objednávek. Za výhodu sdílení informací a znalostí respondent považuje předávání si znalostí a zkušeností mezi podniky, což umožní jejich další rozvoj. Avšak sdílení informací a znalostí by mělo být jen do určité míry, aby podnik neohrozil svoji konkurenceschopnost. Například si respondent myslí, že není dobré sdílet know how, jelikož by podnik mohl ztratit konkurenční výhodu na trhu.

V rámci **sdílených nefinančních služeb** je podnik uživatelem **sdílené ostrahy**. Podnik si najímá pracovníky ostrahy u externí firmy, poskytující tuto službu i dalším podnikům. Sdílenou ostrahu využívají také ve sdíleném skladu. Dále z oblasti nefinančních služeb používají **cloudové úložiště** platformy OneDrive. Výhodou cloudového úložiště je automatická záloha dat, která zůstanou zachována v případě smazání pevného disku. Avšak ke správnému fungování cloudového úložiště je zapotřebí internetového připojení, což může být považováno za jeho nevýhodu. Podnik nedisponuje jídelnou pro zaměstnance, ale umožňuje jim, aby si přes platformy dovážející jídlo z restaurací nechali jídlo do podniku dovézt. Do budoucna mají v plánu zajistit menší jídelnu s dovozem jídla z vývařoven. V případě **kooperativní reklamy** zatím podnik jedná o případné spolupráci s odběratelem. Hlavní výhodou kooperativní reklamy respondent vidí ve zviditelnění podniku za pomoci druhého známějšího podniku.

Kromě již výše zmíněných forem sdílení podnik navíc sdílí přebytečnou elektrickou energii vyprodukovanou na fotovoltaických panelech. Do budoucna mají v plánu vybudovat nabíjecí stanici pro elektromobily, kterou by poskytovali zaměstnancům nebo návštěvníkům podniku.

Respondent předpokládá rozšíření sdílení ekonomiky ve všech oborech podnikání, ale bude záležet jaká bude v budoucnu právní regulace sdílené ekonomiky, protože v současné době není dostačující. Celkově má respondent kladný vztah ke sdílené ekonomice a vidí smysl v jejím rozvíjení, neboť cokoliv, co není plně využito, je neefektivní. Jejich **dodavatelé, odběratelé a konkurenti** aplikují sdílenou ekonomiku v podobném rozsahu jako Izopol. Služby sdílené ekonomiky mohou být pro podnik **konkurenční výhodou**, jelikož jejich užíváním může podnik snížit některé náklady a stát se tak na trhu konkurenceschopnějším. Respondent si nemyslí, že by kvůli sdílené ekonomice **zanikly** nějaké **podniky** v jejich oboru podnikání, ale poznamenal, že by sdílená ekonomika mohla v budoucnu konkurovat

tradičnímu způsobu podnikání. Ani nepředpokládá **zánik pracovních pozic** v podniku v důsledku sdílené ekonomiky, naopak by mohla vzniknout nová pracovní pozice na řízení sdílení. Respondent vnímá souvislost sdílené ekonomiky se **společenskou odpovědností** podniku, např. ve spojitosti se spolujízdou zaměstnanců do práce, kdy podnik vytvoří platformu pro spojení zájemců a poskytovatelů spolujízdy. Nejenže se sníží zátěž pro životní prostředí, finanční zátěž pro účastníky, ale navíc se mohou vytvořit nové přátelské vztahy mezi zaměstnanci. Z pohledu respondenta má využívání služeb sdílené ekonomiky **pozitivní environmentální dopady**, protože se sníží spotřeba zdrojů na výrobu nových produktů a sníží se produkce emisí CO₂, např. pokud podnik bude sdílet automobil a tím se využije jeho plná kapacita, ušetří se zdroje na výrobu dalších automobilů, které by jinak nebyly v podniku plně využity. Podotknul ale, že svět funguje na neustálém růstu ekonomiky a pokud přestaneme cokoli vyrábět a budeme si všechno sdílet, tak se ekonomika zabrzdí a propadne, a není si jistý, zda je na tuto situaci současná ekonomika připravena. Pokud veřejnost uvidí odpovědné chování podniku, kterého bylo dosaženo pomocí služeb sdílené ekonomiky, může to přispět ke zlepšení jeho **dobré pověsti**. Závěrem respondent poznamenal, že za největší překážku sdílené ekonomiky považuje její nedostatečné legislativní ošetření.

Tristone Flowtech Czech Republic, s.r.o.

Společnost Tristone Flowtech Czech Republic, s.r.o. (dále jen Tristone Flowtech) sídlící v příhraničním městě Hrádek nad Nisou se zabývá výrobou a prodejem pryžových hadic pro automobilový průmysl. Respondent zastupující společnost byl HR manažer ve věku 25-34 let se středním ekonomickým vzděláním, který působí na této pracovní pozici 2 roky. S problematikou sdílené ekonomiky byl již dříve obeznámen a jako příklady sdílení uvedl sdílení zaměstnanců, dopravních prostředků, prostor a ubytovacích kapacit. Respondent zná platformy Airbnb, Dáme jídlo a Uber, ale aktivně je nevyužívá.

Podnik v oblasti **sdílení zaměstnanců** je uživatelem *ad hoc sdílení zaměstnanců*. Spolupracují s agenturní společností, se kterou sdílí pracovníky pro výrobní pozice. Respondent považuje tuto formu zaměstnávání za velice dobrou, neboť sdílení zaměstnanci jsou oproti kmenovým zaměstnancům flexibilní a považuje za výhodné mít ve výrobě minimálně 20 % agenturních pracovníků. Dále podnik sdílí zaměstnance se sestřiným závodem v Polsku, pokud nemají dostatečnou kapacitu. Kromě flexibility vidí další výhodu respondent v nižších nákladech na zaměstnance. Za nevýhodu považuje snížení komfortu pro zaměstnavatele, protože o rozhodnutích týkajících se zaměstnanců nerozhoduje podnik sám,

ale musí se přizpůsobit poskytovateli služby sdílení zaměstnanců. V konečném důsledku ale podle respondenta výhody převažují nad nevýhodami.

Podnik také participuje na **sdílení prostor**. Pro skladování zásob kromě svých skladovacích prostor využívají i **sdílené skladovací prostory**, konkrétně se jedná o dva sdílené sklady, jejichž kapacitu využívají společně s dalšími podniky. Avšak v současné době podnik postupně sdílené sklady opouští, jelikož už je nepotřebují. Sdílení je zprostředkováno přes osobní komunikaci. Tristone Flowtech sousedí s podnikem, se kterým **sdílí pakovací prostory**. Oba podniky mají své parkovací prostory, jelikož ale mají společný vjezd do těchto prostor, mohou zaměstnanci na základě dohody mezi podniky parkovat na obou parkovištích. Podnik **sdílené ubytování pro zaměstnance** neposkytuje, ale finančně přispívá na ubytování agenturních zaměstnanců, které jim zprostředkovává agenturní společnost. Dále podnik využívá **sdíleného krátkodobého ubytování** při služebních cestách přes platformu TravelPerk. Kromě ubytování, je přes tuto platformu možné naplánovat celou služební cestu včetně objednání letenek, jízdenek na vlak či půjčení automobilu. Výhodou sdílení prostor jsou nižší náklady a úspora výdajů na výstavbu nového prostoru. Za nevýhody sdílení skladovacích prostor lze považovat podmínky při ukončení spolupráce a vzdálenost skladu od podniku. Nicméně při porovnání nákladů na dopravu do skladovacích prostor a investice do výstavby vlastních skladovacích prostor, jsou náklady na dopravu menší, a proto respondent považuje sdílení skladovacích prostor za výhodnější. Do budoucna využití jiných forem sdílení prostor neplánují.

V oblasti **sdílené dopravních prostředků** je podnik uživatelem sdílení osobních automobilů a nákladních automobilů. Zaměstnanci mohou pro vyřizování pracovních záležitostí využívat **sdílený osobní automobil**. Rezervace automobilu je zprostředkována přes osobní komunikaci mezi zaměstnanci a údaje o cestách jsou zaznamenávány do elektronické knihy jízd. Na služebních cestách často využívají služeb platformy Uber a také další místní platformy, které nabízejí i další sdílené dopravní prostředky, jako jsou například koloběžky. K přepravě zboží využívají služeb externího dopravce ve formě **sdílených nákladních automobilů**. Pokud Tristone Flowtech nenaplní celou kapacitu nákladního vozu, poskytovatel služby naplní zbývající kapacitu zbožím jiného podniku. Respondent vidí výhodu v nižších nákladech a v přenesení zodpovědnosti za nákladní automobil a řidiče na poskytovatele služby. Do budoucna neuvažují o sdílení dalších typů dopravních prostředků.

Podnik se rovněž podílí na **sdílení dalších forem majetku**. V rámci skupiny **sdílí kapacitu strojů a výrobních zařízení** v případě, kdy některý ze závodů nemá dočasně dostatečnou kapacitu na výrobu produktů. Například pokud Trisotne Flowtech nemá dostatečnou kapacitu, výrobní závody v Polsku nebo v Turecku potřebné výrobky vyprodukují a pošlou podniku. Podobně mezi sebou **sdílí materiál**, pokud má některý závod výpadek dodávky materiálu, pošle jim ho jiný závod, kterému zaplatí za materiál a dopravu. V případě **sdílení kancelářského nábytku** je podnik poskytovatelem. Vyřazený nábytek nabízejí za symbolickou cenu přes interní sdělení zaměstnancům. Dále podnik **sdílí IT vybavení**, konkrétně tiskárny. Několik tiskáren je umístěno na chodbách v podniku a jsou k dispozici pro všechny zaměstnance. Tiskárny si podnik pronajímá a poskytovatel má na starosti servis a výměnu tiskáren. Veškeré sdílení je zajištěno přes osobní komunikaci.

Podnik dále participuje na **sdílení informací a znalostí**. K **vnitropodnikovému sdílení informací** podnik využívá informační systém SAP, pro finanční oblast, a platformu SharePoint. Do budoucna zvažují informační systém pro oblast lidských zdrojů, kde by byly sdíleny v rámci celé skupiny informace o náboru, cíle, hodnocení zaměstnanců a organizační struktura. Zaměstnanci mezi sebou sdílí informace pomocí platformem MS Teams a Outlook. V podniku jsou také umístěny nástěnky, kde jsou sdělovány důležité informace o podniku. Ke sdílení informací určených pro veřejnost využívají spíše sociální sítě LinkedIn a Facebook. Podnik se rovněž účastní veletrhů jako návštěvník, v minulosti i jako vystavovatel. Každý rok zástupci z oddělení neustálého zlepšování, údržby a technologie se účastní veletrhu v Brně, který je zaměřený na automobilový průmysl a technologie. Na **mezipodnikové úrovni** sdílí informace s odběrateli. Množství a typ informací vychází z požadavků IATF, ale podnik sdílí i informace nad rámec požadavků, protože je pak komunikace s odběrateli snazší. Z oblasti personalistiky s odběrateli sdílí informace např. o fluktuaci zaměstnanců, dovednostech zaměstnanců, úrazech a bezpečnosti práce. Z dalších oblastí podnik sdílí s odběrateli informace o dopadech výroby na životní prostředí, skladových zásobách a veškeré informace z oblasti kvality. Dále také sdílí informace o materiálu, konkrétně jeho podrobnou specifikaci, jelikož pokud by podnik chtěl provést jakoukoliv změnu týkající se materiálu, musí s tím nejprve odběratel souhlasit. Díky sdílení informací má podnik možnost včas a lépe reagovat na změny a požadavky trhu.

Z oblasti **sdílení nefinančních služeb** využívají **sdílené ostrahy, sdílených úklidových služeb** a **cloudové úložiště** platformy OneDrive. Výhoda cloudového úložiště je v nižších nákladech oproti pořizování nových serverů. V současné době podnik neposkytuje zaměstnancům

stravovací služby, jelikož v blízkosti prostor pro potenciální jídelnu se nachází vulkanizační kotle a z bezpečnostního hlediska není možné v okolí kotlů jídelnu provozovat. Do budoucna proto chtějí vybudovat jídelnu na druhé straně pozemku v dostatečné vzdálenosti od kotlů. Podnik by sjednal dovoz jídel z Krajské nemocnice Liberec, která tuto službu poskytuje i sousedním podnikům. Dále do budoucna plánují zřídit dětskou skupinu, jako benefit pro matky s dětmi, aby se mohly dříve vrátit do zaměstnání. Dětská skupina by měla kapacitu 8-24 dětí od 2 let, podnik předpokládá, že by naplnili cca 10 míst a zbytek kapacity by sdíleli s okolními podniky. Respondent vnímá výhodu v poskytnutí péče o děti zaměstnanců během pracovní doby.

Sdílení finančních služeb a sdílení pojištění podnik nevyužívá ani o tom do budoucna neuvažují. Nicméně si respondent dokáže představit využití sdíleného pojištění s některými podniky ze skupiny TRISTONE Group.

V minulosti podnik zvažoval sdílení přebytečné páry. Během výroby vzniká velké množství páry, kterou podnik následně využívá k vytápění tří budov. Ale i přes to mnoho páry ještě zbyde, a proto měli v plánu postavit samoobslužnou sušárnu na dřevo, kterou by mohl za poplatek využívat kdokoli i mimo podnik. Nicméně návrh na zřízení této služby vedení TRISTONE Group zamítlo, protože se neslučuje s podnikatelským záměrem podniku.

Respondent nepředpokládá výrazné rozšíření služeb sdílené ekonomiky v jeho oboru podnikání. Rozšíření využívání sdílené ekonomiky předpokládá pouze v oblasti nefinančních služeb. Domnívá se, že **konkurenti, odběratelé a dodavatelé** využívají služeb sdílené ekonomiky v podobném rozsahu jako Tristone Flowtech. Zapojení do sdílené ekonomiky považuje za **konkurenční výhodu**, díky které vznikají mezi podniky nové kontakty a vazby, které jsou v automobilovém průmyslu velice důležité. Respondent si nemyslí, že by v jeho oboru podnikání kvůli sdílené ekonomice mohly nějaké **podniky zaniknout**. V jiných oborech by naopak některé podniky zaniknout mohly, uvedl příklad z krátkodobého ubytování, kdy hotely mají silnou konkurenci ve sdíleném ubytování, které poskytuje např. platforma Airbnb. V důsledku zapojení podniku do sdílené ekonomiky by mohly **zaniknout** některé **pracovní pozice**, a to finanční controlling, mzdové účetní a HR, pokud by se podnik rozhodl tyto pozice outsourcovat. Naopak **vzniknout** by mohly **pracovní pozice** vychovatelek do dětských skupin, zaměstnanců pro výdej jídel a administrativních pracovníků řídicích sdílení v podniku. Využívání služeb sdílené ekonomiky respondent považuje za projev **společenské odpovědnosti**, a to především díky **pozitivním environmentálním**

dopadům, kde uvádí jako hlavní přínos v šetření zdrojů. **Dobrá pověst** podniku se může využíváním služeb sdílené ekonomiky zlepšit. V případě poskytovatele služeb sdílené ekonomiky záleží, jak dobře služby poskytuje, pokud jsou služby poskytovány v nedostatečné kvalitě, mohla by se pověst podniku zhoršit.

3.4 Shrnutí výsledků výzkumu

Pro výzkum bylo vybráno pět výrobních podniků. Podniky se liší velikostí a oborem podnikání, působí v automobilovém a textilním průmyslu, v průmyslu výroby topných zařízení, v oblasti vzduchotechniky, izolačních a obalových materiálů.

Výsledky provedeného výzkumu ukazují, že se sledované podniky zapojují do sdílené ekonomiky v podobných oblastech, a to i přes jejich rozdílnou velikost a zaměření. Všechny sledované podniky využívají **sdílení prostor**, především sdílených skladovacích prostor, parkovacích prostor a ubytovacích kapacit, které využívají především při služebních cestách. Sdílení výrobních prostor nevyužívá ani jeden ze sledovaných podniků, neboť nemají kapacitu ke sdílení, a naopak by potřebovali další výrobní kapacity. Rovněž se všechny vybrané podniky zapojují do **sdílení dopravních prostředků**, konkrétně do sdílení osobních automobilů a nákladních automobilů. Jelikož v oblasti působení podniků nejsou k dispozici služby poskytující sdílení koloběžek či kol, nemohou se podniky do této oblasti zapojit. Avšak většina respondentů vyjádřila zájem o zapojení do sdílení koloběžek či kol, pokud by sdílení bylo v budoucnu v dané oblasti poskytováno. Dále všechny sledované podniky participují na **sdílení dalších forem majetku**, a to zejména sdílení materiálu, kancelářského nábytku a IT vybavení v podobě sdílených tiskáren. Všechny zkoumané podniky se rovněž podílejí na **sdílení informací a znalostí**. Na vnitropodnikové úrovni podniky sdílí informace pomocí informačních systémů, platformy MS Teams a nástěnek. Čtyři podniky se pravidelně účastní veletrhů, především jako návštěvníci, aby zde získaly nové informace a znalosti z jejich oboru podnikání. Na mezipodnikové úrovni podniky sdílí hlavně informace v rámci dodavatelsko-odběratelského řetězce, jedná se o sdílení předpovědí poptávek, informace o výrobku a stavu objednávky. V oblasti **sdílení nefinančních služeb** jsou všechny sledované podniky uživateli sdílené ostrahy a cloudového úložiště, kromě jednoho podniku, který plánuje zavedení cloudového úložiště do konce roku. Sdílení péče o domácnost a členy rodiny žádný z podniků nevyužívá, protože se s touto službou dosud nesetkali a zatím ani není v oblasti působení podniků poskytována. Nicméně většina respondentů projevila o využívání tohoto sdílení velký zájem, jelikož by mohli zaměstnancům poskytnout další benefit. Tři

podniky z pěti využívají **sdílení zaměstnanců** pro pokrytí nedostatečné kapacity výrobních pozic. Do oblasti **sdílení finančních služeb** se zapojuje pouze jeden podnik, konkrétně do sdíleného pojištění.

Z výsledků výzkumu dále plyne, že hlavním **přínosem** sdílené ekonomiky je pozitivní vliv na životní prostředí, především díky snížení spotřeby zdrojů a vypouštěných emisí CO₂. Za výhodu také respondenti považují úsporu nákladů, které by jinak vznikly v souvislosti s pořízením majetku a jeho následnou údržbou. Využíváním služeb sdílené ekonomiky se také sníží náklady, díky jejich rozložení mezi všechny zúčastněné strany sdílení. Velkou výhodou respondenti spatřují i ve sdílení informací a znalostí, díky kterému je se podnik může rychleji rozvíjet a zvyšovat svoji konkurenceschopnost na trhu.

Za hlavní **nevýhodu** v oblasti sdílení zaměstnanců respondenti považují legislativní překážky a zvýšenou administrativní zátěž spojenou s pracovními smlouvami a případnými úrazy zaměstnanců. Další nevýhodu spatřují respondenti u sdílení hmotného majetku. Rizikem tohoto sdílení je, že se uživatelé nebudou ke sdílnému majetku chovat řádně a mohli by ho poškodit. Za významné riziko z oblasti sdílení informací a znalostí respondenti považují především jejich únik nebo zneužití.

Tři respondenti předpokládají, že se využívání služeb sdílené ekonomiky do budoucna rozšíří jak v jejich oboru podnikání, tak i v ostatních oborech podnikání. Oproti tomu respondenti z podniků AMANN a Tristone Flowtech zastávají opačný názor, že se využívání sdílené ekonomiky v jejich oboru výrazně nerozšíří.

Většina respondentů nepředpokládá, že by mohly nějaké **podniky** v jejich oboru podnikání **zaniknout** v důsledku rozšíření sdílené ekonomiky. Pouze respondent z podniku AMANN, předpokládá zánik některých podniků z jeho oboru podnikání v případě, že by spotřebitelé přešli z konzumního stylu života na udržitelnější a začali by využívat více služeb sdílené ekonomiky, čímž by se v oboru snížila poptávka po produktech a mohlo by to ohrozit existenci některých podniků.

Respondenti ze tří podniků si nemyslí, že by v důsledku rozvoje sdílené ekonomiky **zanikly** nějaké **pracovní pozice** v jejich podniku. Avšak respondenti ze společností ABX a Tristone Flowtech předpokládají v budoucnu zánik některých pracovních pozic v důsledku většího využití sdílených nefinančních služeb. Podle názoru tří respondentů by v budoucnu mohla **vzniknout** nová **pracovní pozice** administrativního pracovníka, který by řídil sdílení v podniku.

Podle většiny respondentů se využívání či poskytování služeb sdílené ekonomiky jeví jako **konkurenční výhoda**, protože díky sdílení podnik šetří finanční prostředky a dokáže flexibilně reagovat na změny a být tak na trhu konkurenceschopnější. Dále respondenti zmiňují pozitivní environmentální dopady v důsledku využívání sdílené ekonomiky, které přispívají ke zlepšení **dobré pověsti podniku**.

Závěrem můžeme konstatovat, že sledované podniky by měly zvážit **sdílení** většího množství **informací** s účastníky dodavatelsko-odběratelského řetězce, konkrétně **informací o stavu dodávek a objednávek**. Přístup k aktuálním informacím o dodávkách a objednávkách umožňuje sledovat jejich postup od počátečního požadavku až po doručení, což přispívá ke snížení nejistoty a zvýšení důvěry mezi odběrateli a dodavateli. Sdílení informací pak také usnadňuje plánování a řízení zásob, odběratelé mohou lépe předvídat poptávku a dodavatelé si podle přesných informací o objednávkách mohou lépe naplánovat výrobu a dodávky. Kromě již zmíněných výhod by sdílení většího množství informací podnikům umožnilo rychlejší reakce na případné změny při dodávkách, kterým by se mohly rychle a efektivně přizpůsobit.

Z oblasti **sdílení prostor** lze doporučit poskytnutí **sdíleného ubytování** zaměstnancům v podobě podnikových ubytoven nebo bytů. Poskytnutím tohoto benefitu mohou podniky získat kvalifikované zaměstnance, kteří by jinak nebyli ochotni nebo schopni do zaměstnání dojíždět a na druhé straně by se těmto zaměstnancům snížily náklady na dojíždění. Zároveň v případě podnikových ubytoven by mohli zaměstnanci využívající tuto službu vytvořit společnou komunitu, to by mohlo vést k utužování pracovních vztahů a zlepšení vzájemné spolupráce, a tudíž i produktivity.

V oblasti sdílení **nefinančních služeb** by podniky mohly uvažovat o využívání **sdílené péče o domácnost a členy rodiny**, sdílené ubytovací kapacity pro zaměstnance, sdílené úklidové služby a využití kooperativní reklamy. Sdílená péče o domácnost a členy rodiny není momentálně v oblasti působení podniků poskytována, nicméně dotazovaní zástupci podniků projeví o tuto službu velký zájem. Pokud by se tedy podniky dohodly s okolními podniky na spolupráci v oblasti sdílené péče o domácnost a členy rodiny, poskytly by zaměstnancům benefit, který by jim usnadnil sladit soukromý a pracovní život. Poskytování těchto služeb by přineslo výhody i podnikům, kdy by se náklady na zajištění péče o domácnost a členy rodiny rozložily mezi více podniků a zároveň by získaly spokojenější a produktivnější zaměstnance. Dále by podniky mohly spolupracovat také v oblasti **sdílených úklidových služeb**, čímž by

opět docílily snížení nákladů a zároveň by to poskytlo řešení problému, který respondenti sledovaných podniků nevyužívající těchto služeb uváděli, a to, že pronájem úklidových služeb je pro jeden podnik příliš drahý. Posledním doporučením z oblasti sdílení nefinančních služeb je zvažování využívání *kooperativní reklamy*, na které by se mohli například podílet dodavatelé a odběratelé. Náklady na reklamu podniky mezi sebou sdílí, což umožňuje i menším podnikům přístup k reklamní kanálům, na které by jinak neměly dostatek finančních prostředků. Dále si pak může méně známý podnik prostřednictvím kooperativní reklamy rozšířit svou síť kontaktů a navázat nové obchodní vztahy, zviditelnit se u současných i potenciálních zákazníků a posílit svou důvěryhodnost.

Závěr

Diplomová práce pojednává o teoretických poznatcích i praktických zkušenostech s aplikací B2B modelu sdílené ekonomiky v praxi vybraných podniků v České republice. V teoretické části práce byl nejprve vymezen pojem sdílená ekonomika. Z provedené analýzy vyplývá, že sdílenou ekonomiku lze chápat jako ekonomický model, ve kterém jednotlivci nebo podniky sdílejí, zpravidla za poplatek, dočasně nevyužívaná aktiva nebo služby, nejčastěji prostřednictvím online platform. Dále jsou zde vymezeny i alternativní pojmy k pojmu sdílená ekonomika, kterými jsou spoluspotřebitelství, přístupová ekonomika, ekonomika na vyžádání, ekonomika hejna much a cirkulární ekonomika. Dále se práce zabývala subjekty účastnicími se sdílené ekonomiky, mezi které patří poskytovatel nabízející své statky ke sdílení, uživatel, který využívá statky nabízené poskytovatelem a zprostředkovatel propojující poskytovatele s uživatelem, zpravidla přes online platformu. Pozornost byla také věnována různým typům sdílené ekonomiky, které lze rozčlenit podle typu platform využíváných při sdílení (kapitálové, pracovní platformy a platformové podniky) a podle charakteru účastníku sdílení (peer-to-peer, business-to-consumer, business-to-business, business-to-government, government-to-government, business-to-university, university-to-business, university-to-government). Na základě analýzy odborné literatury byly v teoretické části práce identifikovány hlavní oblasti sdílené ekonomiky. Těmito oblastmi jsou sdílení zaměstnanců, sdílení prostor, sdílení dopravních prostředků, sdílení dalších forem majetku, sdílení informací a znalostí, sdílení finančních služeb a sdílení nefinančních služeb.

Cílem praktické části bylo zjistit, jaké mají respondenti z vybraných podniků povědomí a postoje ke sdílené ekonomice a identifikovat, jaké formy sdílené ekonomiky jsou v podnicích využívány nebo jaké formy by mohly být využívány v budoucnu. Nejprve je uveden projekt výzkumu v rámci, kterého jsou představeny hlavní a dílčí cíle výzkumu, dále je představena metoda realizace kvalitativního výzkumu a analýzy výsledků a na závěr je vymezeno organizačně-technické zajištění a harmonogram výzkumu.

Za účelem získání potřebných informací byl realizován primární kvalitativní výzkum formou řízených osobních rozhovorů se zástupci vybraných podniků s různým zaměřením a velikostí. Jednalo se konkrétně o společnosti ABX, s.r.o., Euro Air CZ, s.r.o., AMANN, s.r.o. IZOPOL DVOŘÁK, s.r.o. a Tristone Flowtech Czech Republic, s.r.o.

V úvodní části šetření se výzkum zaměřil na zjištění, zda se respondenti někdy setkali s pojmem sdílená ekonomika a zda s ní mají nějaké předešlé zkušenosti. Bylo zjištěno, že

všichni respondenti se již dříve s pojmem sdílená ekonomika setkali a jsou uživateli některých forem sdílení.

Další část šetření se zaměřila na identifikaci využívaných nebo poskytovaných forem sdílení, jejich vnímaných výhod či nevýhod a zda podniky zvažují využívání či poskytování dalších forem sdílení do budoucna. Konkrétně bylo zjištěno, že z oblasti sdílení zaměstnanců podniky využívají pouze ad hoc sdílení zaměstnanců. Ze segmentu sdílení prostor využívají především sdílení skladovacích prostor, parkovacích prostor a ubytovacích kapacit. Z oblasti sdílení dopravních prostředků využívají sdílení osobních a nákladních automobilů. Dále se podniky účastní i sdílení v oblasti dalších forem majetku. Konkrétně se jedná o sdílení materiálů, kancelářského nábytku a IT vybavení. V oblasti sdílení informací a znalostí podniky na vnitropodnikové úrovni sdílí informace prostřednictvím podnikových informačních systémů, platformy MS Teams, nástěnek a veletrhů. Na mezipodnikové úrovni v rámci dodavatelsko-odběratelského řetězce podniky sdílí informace především o parametrech výrobku, stavu objednávky a předpovědi poptávky. Co se týká sdílení nefinančních služeb, jsou podniky uživateli sdílené ostrahy a cloudového úložiště. V případě segmentu sdílení finančních služeb je pouze jeden podniky, který využívá sdílené pojištění.

Závěrem lze konstatovat, že respondenti vnímají především výhody sdílené ekonomiky nežli nevýhody. Můžeme tak předpokládat, že využívání sdílené ekonomiky v podnicích se bude neustále rozšiřovat, neboť pomocí sdílené ekonomiky může podnik získat konkurenční výhodu na trhu oproti podnikům, které se do sdílené ekonomiky nezapojují.

Seznam literatury

- [1] ABX, spol. s.r.o., 2023. *Společnost* [online]. Dostupné z: <http://www.abx.cz/cs/spolecnost>
- [2] ALZA.CZ, 2023. *Alza NEO* [online]. Dostupné z: https://www.alza.cz/alza-neo-17434.htm?kampan=adwalz_alza_sea_services_neo_neo_c_1003762_e_6177786524_91~140030880163~&gclid=CjwKCAiAuaKfBhBtEiwAht6H7yxANLaYqJAbHBDVI0rvh-wcRr-8bv2pC2zKo98s7do6wMXCk2TJohoC2RgQAvD_BwE
- [3] AMANN GROUP, 2023. *O AMANN* [online]. Dostupné z <https://www.amann.com/cz/spolecnost/o-amann/>
- [4] BERIDER, 2023. *BeRider pro firmy* [online]. Dostupné z: <https://www.be-rider.com/pro-firmy>
- [5] BOOKING.COM, 2022. *The free business travel tool for end-to-end trips* [online]. Dostupné z: <https://business.booking.com/?lang=cs&aid=304142&label=gen173nr-1FCAEoggI46AdIM1gEaDqIAQGYAOW4ARfIAQzYAQH0AQH4AQuIAgGoAgO4>
- [6] BOSCH SERVICE SOLUTIONS GMBH, 2022. *Bosch secure truck parking* [online]. Dostupné z: <https://www.bosch-secure-truck-parking.com/en/#sofunktioniertes>
- [7] BOTSMAN, Rachel, 2015. *Defining the sharing economy: What is collaborative consumption and what isn't?* [online]. Dostupné z: <https://www.fastcoexist.com/3046119/defining-the-sharing-economy-what-is-collaborative-consumption-and-what-isnt>
- [8] BRUCK, Bruno P., Valerio INCERTI, Manuel IORI a Matteo VIGNOLI, 2017. Minimizing CO₂ emissions in a practical daily carpooling problem. *Computers & Operations Research*, 81, 40-50. doi:10.1016/j.cor.2016.12.003. ISSN 0305-0548
- [9] COCKAYNE, Daniel G., 2016. Sharing and neoliberal discourse: The economic function of sharing in the digital on-demand economy. *Geoforum*, 77, 73-82. doi:10.1016/j.geoforum.2016.10.005. ISSN 0016-7185
- [10] DEMARY, Vera, 2015. *Competition in the sharing economy*. IW Policy Paper. 27 s.
- [11] DENUIT, Michel, 2020. Investing in your own and peers' risks: the simple analytics of P2P insurance. *European Actuarial Journal*, 10(2), 335-359. doi:10.1007/s13385-020-00238-x. ISSN 2190-9733

- [12] ECKHARDT, Giana M. a Fleura BARDHI, 2015. The sharing economy isn't about sharing at all. *Harvard Business Review*. 28.1.2015. ISSN 0017-8012
- [13] EURO AIR, 2023a. *O nás* [online]. Dostupné z: <https://www.euroair.eu/cz/euro-air/on%C3%A1s/>
- [14] EURO AIR, 2023b. *CradleSox* [online]. Dostupné z: <https://www.euroair.eu/cz/produkty/cradlesox/>
- [15] EUROFOUND, 2015. *New forms of employment*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 159 s. ISBN 978-92-897-1594-2
- [16] EUROFOUND, 2016. *New forms of employment: Developing the potential of strategic employee sharing*. [online]. Dostupné z: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2016/working-conditions-labour-market-business/new-forms-of-employment-developing-the-potential-of-strategic-employee-sharing#tab-02>
- [17] EUROPEAN COMMISSION, 2018. *Study on data sharing between companies in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 153 s. ISBN 978-92-79-77360-0
- [18] EVROPSKÁ KOMISE, 2016. *Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů: Evropský program pro ekonomiku sdílení* [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-356-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>
- [19] EXCESS MATERIALS EXCHANGE, 2023. *The most valuable match* [online]. Dostupné z: https://excessmaterialsexchange.com/en_us/
- [20] FENG, Xuehao, Ilkyeong MOON a Kwangyeol RYU, 2017. Warehouse capacity sharing via transshipment for an integrated two-echelon supply chain. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 104, 17-35. doi:10.1016/j.tre.2017.04.014. ISSN 1366-5545
- [21] FLOWER SERVICE, 2017. *Pronájem rostlin* [online]. Dostupné z: <https://www.flowerservice.cz/sluzby/pronajem-rostlin>

- [22] FRANKÓ, Luca, Ajna ERDÉLYI a Andrea DÚLL, 2022. Transformation of the office: territorial behaviour and place attachment in shared desk design. *Journal of Corporate Real Estate*, 1-17. doi:10.1108/JCRE-12-2021-0043. ISSN 1463-001X
- [23] FRYDRYCHOVÁ, Michaela, 2017. Uber, Airbnb, Zonky a další, co jsou vlastně zač? Aneb právní povaha subjektů vystupujících v rámci sdílené ekonomiky. In: PICHRT, Jan, Radim BOHÁČ a Jakub MORÁVEK (eds.). *Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?* Praha: Wolters Kluwer ČR, s. 248-258. ISBN 978-80-7552-874-2
- [24] FUNDLIFT, 2023. *Investiční crowdfunding pro každého* [online]. Dostupné z: <https://www.fundlift.cz/#/cs/>
- [25] HASSAN, Arooj, Sabeen Hussain BHATTI, Sobia SHUJAAT a Yujong HWANG, 2022. To adopt or not to adopt? The determinants of cloud computing adoption in information technology sector. *Decision Analytics Journal*, 5, 1-9. doi:10.1016/j.dajour.2022.100138. ISSN 2772-6622
- [26] HENRY, Marvin, Daan SCHRAVEN, Nancy BOCKEN, Koen FRENKEN, Marko HEKKERT a Julian KIRCHHERR, 2021. The battle of the buzzwords: A comparative review of the circular economy and the sharing economy concepts. *Environmental Innovation and Societal Transitions*, 38, 1-21. doi:10.1016/j.eist.2020.10.008. ISSN 2210-4224
- [27] HLÍDAČKY.CZ, 2023. *Hlídačky.cz Business* [online]. Dostupné z: <https://www.hlidacky.cz/business>
- [28] HŮLKA, Tomáš, 2017. Nové formy flexibilního zaměstnávání, nebo ohrožení jistot? In: PICHRT, Jan, Radim BOHÁČ a Jakub MORÁVEK (eds.). *Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?* Praha: Wolters Kluwer ČR, s. 39-49. ISBN 978-80-7552-874-2
- [29] CHEN, Ying-Hueih, Tzu-Pei LIN a David C. YEN, 2014. How to facilitate inter-organizational knowledge sharing: The impact of trust. *Information & Management*, 51(5), 568-578. doi:10.1016/j.im.2014.03.007. ISSN 0378-7206
- [30] INSTE.CZ, 2023. *Pronájem IT vybavení* [online]. Dostupné z: <https://www.inste.cz/hardware>

- [31] ISLAM, Samsul a Tava OLSEN, 2014. Truck-sharing challenges for hinterland trucking companies. *Business Process Management Journal*, 20(2), 290-334. doi:10.1108/BPMJ-03-2013-0042. ISSN 1463-7154
- [32] IZOPOL, 2023. *O nás* [online]. Dostupné z: <https://www.izopol.cz/o-nas>
- [33] JABLUM CZECH s.r.o., 2023. *Sdílená pražírna* [online]. Dostupné z: <https://jablum.cz/sdilena-prazirna>
- [34] JÄGER, Georg, Laura S. ZILIAN, Christian HOFER a Manfred FÜLLSACK, 2019. Crowdfunding: working with or against the crowd? *Journal of Economic Interaction and Coordination*, 14(4), 761-788. doi:10.1007/s11403-019-00266-1. ISSN 1860-711X
- [35] JAMILI, Negin, Pieter L. VAN DEN BERG a René DE KOSTER, 2022. Quantifying the impact of sharing resources in a collaborative warehouse. *European Journal of Operational Research*, 302(2), 518-529. doi:10.1016/j.ejor.2022.01.007. ISSN 0377-2217
- [36] JØRGENSEN, Steffen a Georges ZACCOUR, 2014. A survey of game-theoretic models of cooperative advertising. *European Journal of Operational Research*, 237(1), 1-14. doi:10.1016/j.ejor.2013.12.017. ISSN 0377-2217
- [37] JUNGLE INTERIORS s.r.o., 2023. *Pronájem rostlin s péčí* [online]. Dostupné z: https://www.jungleinteriors.cz/?gclid=CjwKCAiAuaKfBhBtEiwAht6H78R3qP_hiwyw_fZFRwHH2v08uHLGqyhtFzUcs_tvw7K3N3zuMIMxPxoCauwQAvD_BwE
- [38] KIRCHHERR, Julian, Denise REIKE a Marko HEKKERT, 2017. Conceptualizing the circular economy: An analysis of 114 definitions. *Conservation and Recycling*, 127, 221-232. doi:10.1016/j.resconrec.2017.09.005. ISSN 0921-3449
- [39] KOOPERACE.CZ, 2019. *Nabídka kapacit strojů a technologií* [online]. Dostupné z: <https://kooperace.cz/kooperace/>
- [40] KRULIŠ, Kryštof, 2018. *Sdílená ekonomika v době chytrých měst – výzvy a doporučení* [online]. Dostupné z: https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf
- [41] KUBÁTOVÁ, Jaroslava, 2016. Human capital of the 21st century in coworking centers. *Proceedings of the 8th European Conference on Intellectual Capital*, 145-151. ISSN 2049-0941

- [42] KYZLINKOVÁ, Renáta, Petr POJER a Soňa VEVERKOVÁ, 2019. *Nové formy zaměstnávání v České republice*. Praha: VÚPSV. ISBN 978-80-7416-337-1
- [43] Liftago, 2023. *Logistika* [online]. Dostupné z: <https://www.liftago.cz/firemni/logistika/>
- [44] LOTFI, Zahra, Muriati MUKHTAR, Shahnorbanun SAHRAN a Ali Taei ZADEH, 2013. Information sharing in supply chain management. *Procedia Technology*, 11, 298-304. doi:10.1016/j.protcy.2013.12.194. ISSN 2212-0173
- [45] MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ, 2017. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>
- [46] MARICA, Mihaela-Emilia, 2020. Employee sharing: A new type of employment, opportune in a globalized context. *Business Excellence*, 14(1), 1187-1195. doi:10.2478/picbe-2020-0111. ISSN 2558-9652
- [47] MATERIALISTIC, 2023. *Sdílená šicí dílna* [online]. Dostupné z: <https://www.materialistic.cz/clanky/obchod-s-latkami-v-praze/>
- [48] MILNE, Alistair a Paul PARBOTEEAH, 2016. The business models and economics of peer-to-peer lending. *SSRN Electronic Journal*. 1-31. doi:10.2139/ssrn.2763682 ISSN 1556-5068
- [49] MLÝNKOVÁ, Alice, 2017. Sdílení zaměstnanců jako nová forma zaměstnání. In: PICHRT, Jan, Radim BOHÁČ a Jakub MORÁVEK (eds.). *Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?* Praha: Wolters Kluwer ČR, s. 78-88. ISBN 978-80-7552-874-2
- [50] MORENO-MORENO, Antonio-M., Carlos SANCHIS-PEDREGOSA a Emma BERENGUER, 2019. Success Factors in Peer-to-Business (P2B) Crowdfunding: A Predictive Approach. *IEEE Access*. 7, 148586-148593. doi:10.1109/ACCESS.2019.2946858. ISSN 2169-3536
- [51] MYŠKOVÁ, Renáta a Michal KUBĚNKA, 2019. Information sharing in the context of business cooperation – as a source of competitive advantage. *Journal of*

International Studies. 12(3), 169-182. doi:10.14254/2071-8330.2019/12-3/14. ISSN 2071-8330

- [52] NÁRODNÍ STROJÍRENSKÝ KLASTR, 2012. *Profil* [online]. Dostupné z: <http://www.nskova.cz/index.php?article=klastr>
- [53] NEXTBIKE, 2023. *Pro firmy* [online]. Dostupné z: <https://www.nextbikeczech.com/pro-firmy/>
- [54] OFFICEOUTLET, 2023. *O nás* [online]. Dostupné z: <https://www.officeoutlet.cz/o-nas/>
- [55] ORISHEDE, Felix a NDUDI, Ejimofor Francis, 2020. Flexible work arrangement and employee performance: A review. *Sahel Analyst*, 86-103. ISSN 2705-1943
- [56] PILLOW POJIŠŤOVNA, a.s., 2023. *O nás* [online]. Dostupné z: https://www.mypillow.cz/o_nas
- [57] PONK, 2019. *Komunitní dílna pro všechny kutily, designéry a řemeslníky* [online]. Dostupné z: <https://ponk.space/cs/>
- [58] PORUBAN, Andrej, 2017. Skupinové zamestnávání ako nový model práce. In: PICHRT, Jan, Radim BOHÁČ a Jakub MORÁVEK (eds.). *Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?* Praha: Wolters Kluwer ČR, s. 89-96. ISBN 978-80-7552-874-2
- [59] PRO SECURITY, 2023. *Sdílená ostraha* [online]. Dostupné z: <https://www.pro-security.cz/fyzicka-ostraha/sdilena-ostraha/>
- [60] PRUSA RESEARCH a.s., 2023. *O Prusalabu* [online]. Dostupné z: <https://prusalab.cz/o-nas/>
- [61] PRŮŠOVÁ, Aneta, 2019. Právní úprava sdílené ekonomiky aneb Misson Impossible? In: PICHRT, Jan, Radim BOHÁČ a Jakub MORÁVEK (eds.). *Sdílená ekonomika tři roky poté – závěry a perspektivy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, s. 246-256. ISBN 978-80-7598-591-0
- [62] QUICKOFFICE, 2012. *Informace o firmě* [online]. Dostupné z: <https://www.qo.cz/informace-o-firme/>
- [63] RESTADO.DE, 2023. *Der Marktplatz für zirkuläre Baustoffe* [online]. Dostupné z: <https://restado.de/ueber-restado/>

- [64] REYCHAV, Iris a Jacob WEISBERG, 2009. Good for workers, good for companies: How knowledge sharing benefits individual employees. *Knowledge and Process Management*, 16(4), 186-197. doi:10.1002/kpm.335. ISSN 1092-4604
- [65] RHEAPLY, 2022. *Joint the circular economy* [online]. Dostupné z: <https://go.materialsmarketplace.org/>
- [66] ROPID, 2023. *Sdílená kola* [online]. Dostupné z: <https://pid.cz/prakticke-informace/sdilenakola/>
- [67] SEO, Jong-Seok a Young-Seok OCK, 2016. A study on application for co-working space management evaluation. *Icic Express Letters*, 10(6), 1-8. ISSN 1881-803X
- [68] SHIPVIO, 2023. *Co jsme?* [online]. Dostupné z: <https://www.shipvio.com/cs/>
- [69] SODOMKA, Petr a Hana KLČOVÁ, 2010. *Informační systémy v podnikové praxi*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-2878-7
- [70] STAHL, Florian, Fabian SCHOMM, Gottfried VOSSEN a Lara VOMFELL, 2016. A classification framework for data marketplaces. *Vietnam Journal of Computer Science*, 3(3), 137-143. doi:10.1007/s40595-016-0064-2. ISSN 2196-8888
- [71] SZIF, 2013. 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů [online]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014-1631?setCookie=true>
- [72] TETŘEVOVÁ, Liběna a Pavla KOLMAŠOVÁ, 2021. Možnosti sdílené ekonomiky z pohledu chemických podniků. *Chemické listy*, 115(5), 280-285. ISSN 1213-7103.
- [73] TETŘEVOVÁ, Liběna, Martina JELÍNKOVÁ a Simona MUNZAROVÁ, 2021. Traditional and developing segments of the sharing economy from the point of view of customers. *Inzinerine Ekonomika-Engineering Economics*, 32(5), 469-483. doi:10.5755/j01.ee.32.5.28337. ISSN 2029-5839
- [74] TRISTONE FLOWTECH CZECH REPUBLIC, 2023. *Společnost* [online]. Dostupné z: <http://www.tristone-hradek.cz/spolecnost/>
- [75] UBER, 2019. *Globální platforma pro všechny vaše firemní potřeby* [online]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cz/cs/business/>
- [76] ÚŘAD VLÁDY ČR, 2017. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Dostupné z:

https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

- [77] VÁCHA, Jan, 2017. Problematika sdílené ekonomiky v oblasti osobní přepravy. In: PICHRT, Jan, Radim BOHÁČ a Jakub MORÁVEK (eds.). *Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?* Praha: Wolters Kluwer ČR, s. 107-121. ISBN 978-80-7552-874-2
- [78] VAN DEN HOOFF, Bart a Jan A. DE RIDDER, 2004. Knowledge sharing in context: the influence of organizational commitment, communication climate and CMC use on knowledge sharing. *Journal of Knowledge Management*, 8(6), 117-130. doi:10.1108/13673270410567675. ISSN 1367-3270
- [79] VAN DER BURG, Robbert-Jan, Kees AHAUS, Hans WORTMANN a George B. HUITEMA, 2019. Investigating the on-demand service characteristics: An empirical study. *Journal of Service Management*, 30(6), 739-765. doi:10.1108/JOSM-01-2019-0025. ISSN 1757-5818
- [80] VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr MAKOVSKÝ a kolektiv, 2016. *Sdílená ekonomika: Vymezení metodologických postupů pro zajištění datové základny a ekonomických východisek pro regulatorní ošetření tzv. sdílené ekonomiky* [online]. Dostupné z: <https://www.vspp.cz/wp-content/uploads/2017/05/zprava.pdf>
- [81] VON WIEDING, Sönke, Frances SPREI, Cecilia HULT, Åsa HULT, Anders ROTH a Martin PERSSON, 2022. Drivers and barriers to business-to-business carsharing for work trips – A case study of Gothenburg, Sweden. *Case Studies on Transport Policy*, 10(4), 2330-2336. doi:10.1016/j.cstp.2022.10.009. ISSN 2213624X
- [82] VRABEC, Norbert, 2011. Co-working center: a tool to promote independent professionals in the academic environment. In: *Marketing Communications/Modern Educational Methods in Teaching Marketing Communications in Tertiary Education: The Collection of the 1st International Scientific Conference*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, s. 1-5. ISBN 978-80-7408-055-5
- [83] WOLT, 2014-2023. *Wolt at Work* [online]. Dostupné z: <https://wolt.com/cs/wolt-at-work>

Seznam příloh

Příloha 1 Scénář dotazování	71

Scénář dotazování

Znalost sdílené ekonomiky

1. Máte povědomí o pojmu sdílená ekonomika, jak ji chápete? *Sdílenou ekonomiku lze definovat jako ekonomický model, ve kterém jednotlivci nebo podniky sdílejí, zpravidla za poplatek, dočasně nevyužívaná aktiva nebo služby, nejčastěji prostřednictvím internetových platforem.*
2. Setkal/a jste se s pojmem sdílená ekonomika v rámci Vašeho pracovního působení v současném podniku? V rámci své pracovní kariéry?
3. Uveďte příklady věcí nebo služeb, které lze sdílet.
4. Jaké platformy sdílené ekonomiky znáte?
5. Máte zkušenosti s využíváním služeb sdílené ekonomiky v soukromém životě? Pokud ano, uveďte jaké.

Sdílení zaměstnanců

6. Je Váš podnik uživatelem nebo poskytovatelem služby sdílení zaměstnanců? Pokud ano, jaké formy sdílení zaměstnanců jsou využívány/nabízeny?
 - *strategické sdílení zaměstnanců – skupina zaměstnavatelů najímá jednoho či více pracovníků, kteří vykonávají úkoly u jednotlivých zaměstnavatelů;*
 - *ad hoc sdílení zaměstnanců – zaměstnavatel dočasně sdílí pracovníky s jinými podniky, pokud pro ně v danou dobu nemá využití;*
 - *sdílení pracovního místa – dva a více pracovníků sdílí jednu pozici;*
 - *skupinové zaměstnání – propojení zadavatelů pracovních zakázek (outsourcing činností podniku) s vykonavateli prostřednictvím platformy;*
7. Na jakých pracovních pozicích tyto formy sdílení využíváte a jaký pracovní poměr mají zaměstnanci na těchto pozicích (HPP, DPČ, DPP)?
8. Jaké platformy Váš podnik využívá ke sdílení zaměstnanců? Případně jakými jinými způsoby zajišťujete či organizujete sdílení zaměstnanců ve Vašem podniku? (např.

platforma WorkLinks.com. nebo prostřednictvím osobních kontaktů, informačních letáků, inzerce v médiích apod.)

9. Jaké jsou podle Vás výhody/přínosy či nevýhody/rizika spojená se sdílením zaměstnanců? Vnímáte nějaké finanční efekty spojené s využíváním služby sdílení zaměstnanců?
10. Pokud Váš podnik nevyužívá služeb sdílení zaměstnanců, zvažuje ho do budoucna? O jaké formy sdílení by se jednalo a proč?

Sdílení prostor

11. Je Váš podnik uživatelem nebo poskytovatelem služby sdílení prostor? Pokud ano, jaké formy sdílení jsou využívány/nabízeny? (*administrativní prostory, administrativní pracoviště, výrobní prostory, skladovací prostory, parkovací prostory, ubytovací kapacity*)
12. Popište detailněji, jak konkrétně využíváte tyto formy sdílení.
13. Jaké platformy Váš podnik využívá ke sdílení prostor? Případně jakými jinými způsoby zajišťujete či organizujete sdílení prostor ve Vašem podniku? (např. platformy Sreality.cz, SKLADUJ.cz, zaparkuju.cz, Booking.com, Airbnb nebo prostřednictvím osobních kontaktů, informačních letáků, inzerce v médiích apod.)
14. Jaké jsou podle Vás výhody/přínosy či nevýhody/rizika spojená se sdílením prostor? Vnímáte nějaké finanční efekty spojené s využíváním služby sdílení prostor?
15. Pokud Váš podnik nevyužívá služeb sdílení prostor, zvažuje ho do budoucna? O jaké formy sdílení by se jednalo a proč?

Sdílení dopravních prostředků

16. Je Váš podnik uživatelem nebo poskytovatelem služby sdílení dopravních prostředků? Pokud ano, jaké formy sdílení jsou využívány/nabízeny? (*sdílení osobních automobilů, spolujízda, sdílení kol, sdílení koloběžek, sdílení elektrických skútrů, sdílení nákladních automobilů, sdílení kapacit nákladních automobilů, sdílení jiných dopravních prostředků – jakých?*)
17. Popište detailněji, jak konkrétně využíváte tyto formy sdílení.

18. Jaké platformy Váš podnik využívá ke sdílení dopravních prostředků? Případně jakými jinými způsoby zajišťujete či organizujete sdílení dopravních prostředků ve Vašem podniku? (např. platformy HoppyGo, Uber, Nextbike, BeRider, ShipVio nebo prostřednictvím osobních kontaktů, informačních letáků, inzerce v médiích apod.)
19. Jaké jsou podle Vás výhody/přínosy či nevýhody/rizika spojená se sdílením dopravních prostředků? Vnímáte nějaké finanční efekty spojené s využíváním služby sdílení dopravních prostředků?
20. Pokud Váš podnik nevyužívá služeb sdílení dopravních prostředků, zvažuje ho do budoucna? O jaké formy sdílení by se jednalo a proč?

Sdílení dalších forem majetku

21. Využívá Váš podnik sdílení dalších forem majetku? Pokud ano, jaké formy sdílení jsou využívány/nabízeny? (např. stroje, výrobní zařízení, materiál, kancelářský nábytek, IT vybavení či rostliny)
22. Popište detailněji, jak konkrétně využíváte tyto formy sdílení.
23. Jaké platformy Váš podnik využívá ke sdílení dalších forem majetku? Případně jakými jinými způsoby zajišťujete či organizujete sdílení dalších forem majetku ve Vašem podniku? (např. platformy QuickOffice, Alza NEO, JungleInteriors nebo prostřednictvím osobních kontaktů, informačních letáků, inzerce v médiích apod.)
24. Jaké jsou podle Vás výhody/přínosy či nevýhody/rizika spojená se sdílením dalších forem majetku? Vnímáte nějaké finanční efekty spojené s využíváním služby sdílení dalších forem majetku?
25. Pokud Váš podnik nevyužívá služeb sdílení dalších forem majetku, zvažuje ho do budoucna? O jaké formy sdílení by se jednalo a proč?

Sdílení informací a znalostí

26. Je Váš podnik uživatelem nebo poskytovatelem služby sdílení informací a znalostí? Pokud ano, jaké informace či znalosti podnik sdílí (např. informace o zásobách, předpovědi poptávky, dodávkách, objednávkách, sdílení výsledků výzkumu, know-how)?

27. Kdo sdílí informace a znalosti s Vaším podnikem? (např. na vnitropodnikové a mezipodnikové úrovni, v rámci dodavatelsko-odběratelského řetězce, odborných asociací, klastrů apod.)
28. Popište detailněji, jak konkrétně využíváte tyto formy sdílení.
29. Jaké platformy Váš podnik využívá ke sdílení informací a znalostí? Případně jakými jinými způsoby zajišťujete či organizujete sdílení informací a znalostí ve Vašem podniku? (např. platforma SAP nebo prostřednictvím přednášek, školení, veletrhů, webových stránek, on-line kurzů, informačních letáků, osobních kontaktů apod.)
30. Jaké jsou podle Vás výhody/přínosy či nevýhody/rizika spojená se sdílením informací a znalostí? Vnímáte nějaké finanční efekty spojené s využíváním sdílení informací a znalostí?
31. Pokud Váš podnik nevyužívá sdílení informací a znalostí, zvažuje ho do budoucna? O jaké formy sdílení by se jednalo a proč?

Sdílení finančních služeb

32. Je Váš podnik uživatelem nebo poskytovatelem služby sdílení finančních služeb? Pokud ano, jaké formy sdílení jsou využívány/nabízeny?
- *půjčkový crowdfunding – investoři přispívají peněžními prostředky na úvěr podniku nebo naopak podnik je v pozici investora, tj. poskytuje půjčky jiným subjektům;*
 - *podílový crowdfunding – investor získá za zapůjčené peněžní prostředky podíl na majetku podniku nebo naopak podnik je v pozici investora a získá za poskytnutí půjčky podíl v jiném podniku;*
 - *sdílené pojištění – více subjektů sdílí stejný typ pojištění za účelem snížení nákladů na pojistné;*
33. Popište detailněji, jak konkrétně využíváte tyto formy sdílení.
34. Jaké platformy Váš podnik využívá ke sdílení finančních služeb? Případně jakými jinými způsoby zajišťujete či organizujete sdílení finančních služeb ve Vašem podniku? (např. platformy Fingood, Fundlift, Pillow pojišťovna)

35. Jaké jsou podle Vás výhody/přínosy či nevýhody/rizika spojená se sdílením finančních služeb? Vnímáte nějaké finanční efekty spojené s využíváním sdílení finančních služeb?
36. Pokud Vás podnik nevyužívá sdílení finančních služeb, zvažuje ho do budoucna? O jaké formy sdílení by se jednalo a proč?

Sdílení nefinančních služeb

37. Je Vás podnik uživatelem nebo poskytovatelem sdílení nefinančních služeb? Pokud ano, jaké formy sdílení jsou využívány/nabízeny? (např. sdílení ostrahy, úklidových služeb, stravovacích služeb, péče o domácnost a členy rodiny, kooperativní reklama, cloudová úložiště)
38. Popište detailněji, jak konkrétně využíváte tyto formy sdílení.
39. Jaké platformy Vás podnik využívá ke sdílení nefinančních služeb? Případně jakými jinými způsoby zajišťujete či organizujete sdílení nefinančních služeb ve Vašem podniku? (např. platformy PRO Security, Uklid'mi.cz, Wolt at Work, OneDrive, Dropbox, Hlídačky.cz nebo prostřednictvím osobních kontaktů, informačních letáků, inzerce v médiích apod.)
40. Jaké jsou podle Vás výhody/přínosy či nevýhody/rizika spojená se sdílením nefinančních služeb? Vnímáte nějaké finanční efekty spojené s využíváním sdílení nefinančních služeb?
41. Pokud Vás podnik nevyužívá sdílení nefinančních služeb, zvažuje ho do budoucna? O jaké formy sdílení by se jednalo a proč?

Další oblasti sdílení

42. Je Vás podnik uživatelem nebo poskytovatelem i v jiných oblastech sdílení? Pokud ano, o jaké oblasti se jedná?
43. Popište detailněji, jak konkrétně využíváte tyto formy sdílení.
44. Jaké platformy Vás podnik využívá u těchto forem sdílení? Případně jakými jinými způsoby zajišťujete či organizujete sdílení v daném případě?
45. Jaké jsou podle Vás výhody/přínosy či nevýhody/rizika spojená se těmito formami sdílení? Vnímáte nějaké finanční efekty spojené s využíváním těchto forem sdílení?

46. Uvažuje Váš podnik o využívání dalších dosud nezmíněných forem sdílení do budoucna?
O jaké formy sdílení by se jednalo a proč?
47. Je Váš podnik zapojen do nějakých forem sdílení v rámci dodavatelsko-odběratelského řetězce, odborných asociací či klastrů? Pokud ano, popište, o jaké formy sdílení se jedná?

Identifikace postoje ke sdílené ekonomice

48. Jak vidíte budoucnost využívání či poskytování služeb sdílené ekonomiky v oblasti Vašeho podnikání?
49. Využívají služeb sdílené ekonomiky Vaši dodavatelé, odběratelé či konkurenti?
50. Může být využívání či poskytování služeb sdílené ekonomiky konkurenční výhodou Vašeho podniku?
51. Jaké podniky v oboru Vašeho podnikání by mohly kvůli sdílené ekonomice zaniknout?
52. Jaké pracovní pozice by mohly ve Vašem podniku kvůli sdílené ekonomice zaniknout nebo naopak vzniknout?
53. Považujete využívání služeb sdílené ekonomiky jako projev společensky odpovědného chování podniku a proč?
54. Jaké pozitivní enviromentální dopady by mohlo mít využívání či poskytování služeb sdílené ekonomiky Vaším podnikem?
55. Může využívání či poskytování služeb sdílené ekonomiky přispět ke zlepšení jeho dobré pověsti?
56. Je něco dalšího důležitého, co by mělo být zmíněno v souvislosti se sdílenou ekonomikou?

Informace o respondentovi

57. Pohlaví
58. Do jaké věkové kategorie patříte?
18-24 let

25-34 let

35-44 let

45-55 let

55 let a více

59. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

60. Jaká je Vaše současná pracovní pozice v podniku a jak dlouho na této pracovní pozici působíte?

Děkuji Vám za Váš čas.